

Dialoginen vuorovaikutus potilastyössä
Opetusanimaatio kansainvälisille sairaanhoitajaopiskelijoille

Irina Mustonen

2022 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Dialoginen vuorovaikutus potilastyössä
Opetusanimaatio kansainvälisille sairaanhoitajaopiskelijoille

Mustonen Irina
Sairaanhoitaja AMK
Opinnäytetyö
2022

Irina Mustonen

Dialoginen vuorovaikutus potilastyössä.

Opetusanimaatio kansainvälisille sairaanhoitajaopiskelijoille.

Vuosi

2022

Sivumäärä 52

Tiivistelmä

Opinnäytetyö toteutettiin kehittämistyönä yhteistyössä Laurea-ammattikorkeakoulun kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden ja kielten opettajan kanssa. Työn tavoitteena oli kehittää kansainvälisten opiskelijoiden harjoittelukokemusta suomalaisessa hoitotyöympäristössä ja parantaa potilaiden kokemusta vuorovaikutuksesta kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kanssa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda animaatio vuorovaikutuksesta potilastyössä. Animaatiolla halutaan rohkaista kansainvälistä opiskelijaa lähestyä potilaita aktiivisemmin eri tilanteissa harjoitteluissa.

Tutkimusten mukaan kansainväliset sairaanhoitajaopiskelijat kokevat haasteita harjoittelun aikana, jotka liittyvät kieli- ja kulttuurieroon ja vuorovaikutukseen potilaiden kanssa. Teoriaosassa käsiteltiin dialogista vuorovaikutusta terveydenhuollon näkökulmasta. Kiinnitettiin huomiota dialogiin monikulttuurisessa hoitotyöympäristössä ja koulutuksessa. Animaatio on kuvattu nykyaikaisena opetusmenetelmänä, jonka avulla on mahdollista opettaa monia aihetta varsinkin, kun opetustapoja jouduttiin muuttamaan viime vuosien pandemian vuoksi.

Kehittämisprosessi rakennettiin palvelumuotoilun tuplatimanttimallin mukaan (Löydä, Määritä, Kehitä ja Tuota). Kansainväliset opiskelijat ja kielten opettaja olivat mukana työn jokaisessa vaiheessa. Tavattiin kerran viikossa kielipajoissa, joissa avoimesti keskusteltiin harjoitteluista, kokemuksista ja opittiin suomen kieltä. Löydä-vaiheissa menetelminä olivat keskustelu ja havainnointi. Tutustuttiin kehittämistyön asiakkaihin ja laadittiin laatukriteerit opetusanimaatiolle, joihin nojattiin sekä sen kehittämisen aikana että arvioinnissa. Määritä-vaiheessa määriteltiin ongelmaa uudelleen ja luotiin persoona. Kehitä-vaiheessa kirjoitettiin käsikirjoituksen animaatiolle, jota luettiin ja muokattiin yhdessä opiskelijoiden ja kielten opettajan kanssa ennen animaation editointia. Viimeisessä vaiheessa syntyi animaatio, joka esiteltiin kielipajassa kansainvälisille opiskelijoille ja josta kerättiin palautteita. Oli tärkeä saada palautetta myös kielten opettajalta.

Palautteet näyttivät, että suomen kielen opetuksen näkökulmasta animaatiosta tuli hyödyllinen apuväline opettajalle suomen kielen ja kulttuurin opetukseen. Animaatio tarjoaa opiskelijalle hyödyllisiä sanoja päivittäiseen kommunikointiin ja tutustuttaa suomalaiseen

potilaskohtaamiskulttuuriin. Kansainvälinen opiskelija hyötyy animaatiosta eniten, kun hän hallitsee suomen kielen perusteita ja pystyy syvemmin analysoimaan ja pohtimaan dialogin merkitystä potilaita kohdatessa.

Asiasanat: dialoginen vuorovaikutus, hoitotyö, kansainvälinen opiskelija, animaatio

Laurea University of Applied Sciences
Degree Programme in Nursing

Abstract

Bachelor's thesis

Irina Mustonen

Dialogic communication in patient work - An animation for international nursing students.

Year

2022

Pages

52

The thesis was implemented as development work in cooperation with Laurea University of Applied Sciences international nursing students and language teacher. The aim of the work was to develop international nursing students' experience of the Finnish clinical environments and to improve patients' experience of the interaction with international nursing students. The purpose of the thesis was to create an animation on interaction with patients in nursing care. The aim of the animation was to encourage an international student to approach patients more actively in different situations in practice.

Research papers show that international nursing students experience clinical placements as challenging due to linguistic and cultural differences as well as interactions with patients. In the theoretical part of the thesis, dialogic communication was considered from the point of view of health care. Attention was paid to dialogue in a multicultural nursing environment and in education. The animation is described as a modern teaching method that makes it possible to teach many subjects, especially when teaching methods had to be changed in the pandemic time.

The development process was built according to the double diamond model of service design (Discover, Define, Develop and Deliver). International students and a language teacher were involved at every stage of the work. The group met once a week in language workshops, where they had an opportunity to discuss openly about their experiences and learn Finnish together. In the discover stages, the methods were discussion and observation. In the Discover step, quality criteria for the educational animation were drawn up, which were used both during its development and in the evaluation.

In the Define step, the problem was redefined, and a persona was created. In the Develop phase, a script was written for the animation, which was proofread with the students and the language teacher before editing the animation. In the final stage, an animation was created, and then presented in a language workshop to international students and from which feedback was collected. It was also important to get feedback from the language teacher.

The feedback showed that from the point of view of language teaching, the animation became a useful tool for teachers to teach Finnish language and culture. The animation offers the student useful words for daily communication and introduces them to the Finnish nurse-patient encounter culture. An international student benefits most from an animation when he or she masters the basics of the Finnish language and can analyze and reflect more deeply on the importance of dialogue in dealing with patients.

Keywords: dialogic interaction, nursing, international student, animation

Sisällys

1	Johdanto.....	8
2	Dialoginen vuorovaikutus.....	9
2.1	Dialoginen vuorovaikutus terveydenhuollon näkökulmasta	9
2.2	Dialogi monikulttuurisessa hoitotyössä ja koulutuksessa	11
3	Animaatiot	13
3.1	Animaatiot oppimateriaalina	13
4	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	15
5	Animaation kehittäminen	15
5.1	Kehittämistarve	16
5.2	Löydä-vaihe	16
5.2.1	Löydä-vaiheen tulokset	17
5.2.2	Animaation laatukriteerit	18
5.3	Määritä-vaihe	19
5.4	Kehitä-vaihe	20
5.5	Tuota-vaihe	22
6	Arviointi	24
6.1	Palautteet animaatiosta	27
7	Eettiset lähtökohdat ja luotettavuus.....	29
7.1	Eettisyys	29
7.2	Luotettavuus.....	30
	Lähteet.....	30
	Kuviot	37
	Liitteet	38

1 Johdanto

Suomalainen väestörakenne on muuttunut viimevuosina, mikä näkyy työvoimapulana monella alalla. Ammattilaisten puute näkyy myös terveydenhuollossa. Tilanne pakottaa työvoiman rekrytoimiseen rajojen ulkopuolelta. (Aalto, Elovainio, Heponiemi, Hietapakka, Kuusio, Lämsä 2013, 18-21.) Suomen ammattikorkeakoulut tarjoavat sairaanhoitajakoulutusta ulkomaalaisille opiskelijoille. Suomessa suoritettu sairaanhoitajatutkinto mahdollistaa työllistymistä sekä Suomessa että muualla Euroopan maissa. Kansainväliset opiskelijat suorittavat tutkintoa englannin kielellä, mutta harjoittelevat suomenkielisessä työympäristössä. (University of Applied Sciences Act 2014/932.) Harjoittelun tavoitteena on opiskelijan perehtyminen keskeisiin käytännön työtehtäviin, tietojen ja taitojen kehittäminen ja soveltaminen työelämässä (Ammattikorkeakouluasetus 2003).

Millaisia haasteita kohtaavat ulkomaalaistaustaiset opiskelijat harjoittelun aikana? Suomen hoitotyöympäristöissä hoidetaan eritaustaisia potilaita, mutta suurin osa heistä on kuitenkin suomenkielisiä. Puutteellinen suomen kielen taito ja kulttuurierot ovat suurimpia haasteita. Negatiivista harjoittelukokemusta kertyy kohtaamis- ja vuorovaikutustilanteista sekä henkilökunnan, että potilaiden kanssa. Ongelma on otettu huomioon. Tilannetta yritetään korjata kouluttamalla ohjaajia ja perehdyttäjiä järjestämällä kielituokioita työpaikoilla ja parantamalla ilmapiiriä, jotta kansainväliset työntekijät tunsivat itseensä osana työyhteisöä riippumatta heidän kulttuuristaan ja äidinkielestään. (Lehtimaja & Kurhila 2018.)

Ammattiharjoittamisluvan saaminen edellyttää paitsi tutkintoa myös suomen tai ruotsin kielen taitoa (Valvira 2015). Kansainvälisen hoitajan hyvä kielitaito on tärkeä osa potilaan turvallisuutta ja oikeutta. Hoitajan ja potilaan välisen luottamussuhteen rakentaminen edellyttää jatkuvaa vuorovaikutusta ja yhteisymmärrystä. (Jurvanen, Tran 2019, 10.) Ammattikorkeakoulut tarjoavat mahdollisuuden opiskella suomen kieltä ja kulttuuria kansainvälisille opiskelijoille heidän tarpeidensa mukaan. Kuitenkin varsinainen kielen opiskelu ja vuorovaikutuksen harjoittelu todellisten potilaiden kanssa tapahtuu vasta harjoittelun aikana. Mikkonen (2017, 52) tutkimuksessaan korostaa kielitaidon merkitystä opiskelijoiden näkemyksissä kliinisestä oppimisympäristöstä ja ohjauksesta. Hyvä perehdytys, ohjaus ja tuki harjoittelun aikana varmistavat sekä kansainvälisen opiskelijan hyvää kokemusta harjoittelusta että potilaan tyytyväisyyttä hoitoon.

Opinnäytetyön tarkoituksena on luoda animaatio dialogisesta vuorovaikutuksesta potilaan kanssa hoitoalan kansainvälisille opiskelijoille. Animaatiossa kuvataan potilastyötä suomalaisessa hoitoympäristössä, opetetaan hoitotyön sanastoa ja rohkaistaan aloittamaan dialogi potilaan kanssa eri hoitotilanteissa. Dialogisen vuorovaikutuksen taidon osoittaminen työpaikalla tukee opiskelijan ammattitavoitteiden saavuttamista.

2 Dialoginen vuorovaikutus

Dialoginen vuorovaikutus yhdistää käsitteet ”dialogi” ja ”vuorovaikutus”. Dialogi tarkoittaa (kr. dia ”lävitse” + logos ”sana”) kahden tai useamman ihmisen vuoropuhelua (Mäkelä 2015, 15). Vuorovaikutus on verbaalista ja nonverbaalista viestintää. Se on tilanne, jossa ihmiset pyrkivät sekä ilmaisemaan ja välittämään omia merkityksiään että tulkitsemaan ja reagoimaan toistensa verbaalisiin ja nonverbaalisiin viesteihin. (Koivisto 2019, Sanastokeskus TSK 2021.) Dialoginen vuorovaikutus on mahdollista silloin, kun ilmapiiri on kunnioittava ja turvallinen. Se on tasavertaista, aitoa kommunikointia. (Koivisto 2019.) Dialogin tavoitteena on saavuttaa yhteisymmärrys toisen ihmisen kanssa vuoropuhelun kautta (Mönkkönen 2002, 33). Ihminen on sosiaalinen olento, hänellä on kykyä tarkastella itseään muiden näkökulmasta (Rantala 2011, 30). Ihminen kasvaa ja kehittyy dialogissa toisen kanssa. Hän ei pysty luomaan ymmärrystä itsestään ilman toista ihmistä. Martin Buberin (1878-1965) teorian mukaan MI-NÄKSI tuleminen tapahtuu aina SINUN kautta. (Ojanen 2006.) Dialogissa sekä puhuja että kuuliija lähettävät toisilleen viestejä. Viestien lähettäminen ja saaminen (ymmärtäminen) ovat kompleksinen prosessi ja riippuvat monesta tekijästä. Näitä tekijöitä ovat esimerkiksi ympäristö, hoitajan tai potilaan sukupuoli, ikä, kulttuuri, kieli, taidot ja kokemukset. (Riley 2012, 3.)

2.1 Dialoginen vuorovaikutus terveydenhuollon näkökulmasta

Terveydenhuolto on asiakastyötä, jossa vuorovaikutus on monien osaamisalueen yhdistelmä. Ammatillisuus, eettisyys, asiakaslähtöisyys, kommunikointi, ohjaus- ja opetusosaaminen sekä omahoidon tukeminen ovat hoitotyössä tapahtuvan vuorovaikutuksen piirteitä ja osaamisia. (Koivisto 2019.) Ammatillaisen ja asiakkaan välillä tapahtuu tiedonvälitystä, jolla on suuri merkitys asiakkaan tarpeiden tyydyttämiseen ja hoidon laatukriteerien täyttämiseen (Valvira 2017). Dialogi terveydenhuollossa on aktiivista kuuntelua, mielipiteiden jakamista, läsnäoloa ja avoimuutta. Se on keskittymistä keskusteluun ja ymmärtämisen osoittamista toiselle. (Koivisto 2019.)

Kansainvälisissä lähteissä dialogi ja dialogin rakentaminen pidetään vuorovaikutustaitona. Suomen kielessä sanan ”kommunikaatio” synonyymit ovat viestintä, tiedonvälitys (Synonyymit 2020). Hoitajan ja potilaan välisen vuorovaikutukseen kuuluvat myös tunteet. Kehon kieli, kasvojen ilmeet ja ääneen sävy tekevät kommunikaatiosta aito ja selkeä. (Riley, 2012, 5.)

Vuorovaikutus potilastyössä on suhde, jolla on aina terapeutin tavoite (Riley, 2012, 5). Laissa potilaan asemasta ja oikeuksista (17.8.1992/785) määrätty potilaan oikeus tiedonsaanti- ja hoitoon osallistumiseen ja tasavertaiseen vuorovaikutukseen henkilökunnan kanssa. Lain mukaan potilasta on hoidettava yhteisymmärryksessä hänen kanssansa. Potilaalla on itsemääräämisoikeus, jota on muistettava ja kunnioitettava. Vuorovaikutus rakentuu asiakkaan tai potilaan tarpeiden pohjalla, siksi heidän kohtaamisensa persoonina on tärkeää, jotta

hoidollinen vuorovaikutus olisi terapeutista ja opettavaista. Hoitotyönperiaatteina ja laatu-kriteereinä ovat asiakaslähtöisyys, vaikuttavuus, turvallisuus ja muut. Nämä asiat edellyttävät potilaan aktiivista osallistumista ja sitoutumista omaansa hoitoonsa. (Koivisto 2019.) Hoitajan rooli on rohkaista potilasta puhumaan. Potilaan ajatukset, mielipiteet ja tunteet kertovat hänen tarpeistaan. (Rantala 2011, 36.) Yhteinen aika hoitajan kanssa ja mahdollisuus keskusteluun olivat potilaiden toiveita ja kehittämisasiheita aikaisemmin tehdyissä tutkimuksissa. Potilaat haluavat kertoa, kysellä ja tulla kuulluiksi ja ymmärretyiksi. (Rantala 2011, 69.)

Hoitaja on jatkuvassa dialogissa potilaiden, heidän omaisten ja henkilökunnan kanssa. Terveystenhoitossa dialogi saattaa kuitenkin olla monologista, hoitajan tai varsinkin lääkärin johtamaa. Työspesifin takia se on välillä välttämätön dialogin muoto. Terveystenhoitollisen ammattilaisen ei tule pyrkiä siihen, että potilas ymmärtää lääketieteellistä kieltä, vaan auttaa potilasta orientoitumaan tilanteeseen ja ohjata järkevään toimintaan (Rantala 2011, 49).

Pieniä lapsia, kehitysvammaisia ja muistisairaita hoidetaan samoilla periaatteilla, kuin toimintakykyisiä ja vastuutta omasta terveydestä kantavia potilaita. Dialogien luonne saattaa vaihdella, mutta kunnioittamisen osoittaminen ja asiallisuus ovat ehdottomia. Silloin dialogi on tapa saada kontaktia potilaaseen. Näihin kohtaamistilanteisiin kuuluu usein luovuus, huumori, ilo ja positiivisuus. (Terho 2013, 11-12.) Potilaan perhe ja läheiset otetaan huomioon hoitotyössä. Dialogissa potilaan omaisten kanssa annetaan tietoa ja tukea. Ammattilaisen tehtävänä on tulkita potilaan tarpeet omaisille, jos potilas ei pysty ilmaisemaan niitä itse. Ihmiset luottavat, kun tuntevat, että heitä arvostetaan. Arvostusta voi osoittaa kuuntelemalla, aidolla kiinnostuksella potilaan ja hänen perheensä tilanteeseen. (THL 2021.)

Asiakastyössä syntyy suhde, jonka piirteinä ovat luottamus ja sitoutuminen (Mönkkönen 2002,13, 33). Black (2011, 170) korostaa, että varsinainen hoitotyö on mahdollista vasta sen jälkeen, kun hoitaja-potilassuhde on rakennettu. Kommunikaatio helpottaa hoitosuhteen luomista (Rantala 2011, 37). Tutkimuksissa asiakkaat pitävät luotettavan vuorovaikutuksen mahdollisuutena kertoa ongelmista ja ilmoittaa tuntemuksista. Se on tasa-arvoa, turvallisuutta ja salassapitovelvollisuuden säilyttämistä. (Rantala 2011, 70.) Luottamukselliset suhteet potilaan eivätkä rakennu aina hetkessä. Prosessi vaatii kärsivällisyyttä ja ajan antoa potilaalle. Luottamukseen tuleminen alkaa dialogista neutraaleista asioista kuten esimerkiksi kodista, säästä tai lempiruuasta. (Fulkner & Maguire 1999, 28.) Hoitaja-potilassuhteen rakentaminen on taitoa valita oikeat sanat, osoittaa kunnioittamista, käyttää kehon eleitä, tunnistaa potilaan mielialan tilaa (Riley 2012,5). Vuorovaikutustaito ei ole pelkkä sujuvaa puhumista, vaan se on myös aktiivista kuuntelemista ja toisen ihmisen tuntemista ilman sanoja (Black 2011, 169-170).

2.2 Dialogi monikulttuurisessa hoitotyössä ja koulutuksessa

Nykyajan terveydenhuolto on monikulttuurinen työympäristö. Monikielisyys on normi. Kielilain (6.6.2003/423) mukaan potilaalla on oikeus saada palvelua sillä kielellä, mitä hän ymmärtää. Kun henkilökunta ei pysty takaamaan palvelua ulkomaalaistaustaiselle potilaalle hänen kielellään avuksi kutsutaan tulkki. Ulkomaalaistaustainen työntekijä tai opiskelija on itse vastuussa työkielitaidostaan ja sen kehittämisestä. Ammattiharjoittamisluvan saaminen edellyttää suomen tai ruotsin kielen osaamista (Valvira 2015).

Monikulttuurisuus tarkoittaa paitsi vieraiden kielten osaamista myös tietoisuutta ja taitoa tulla toimeen ulkomaalaistaustaisten ihmisten kanssa. Kulttuurista herkkyyttä oppiessa harjoitellaan sekä vuorovaikutustaitoja että luottamuksellisen, kunnioittavan ja empaattisen kulttuurisen hoitosuhteen rakentamista ja toteuttamista. (Mulder 2013, 12-13.) Ennakkoluulot ja ristiriitaiset tunteet erilaisuutta kohtaan täytyy tunnistaa ja hoitaa ajoissa. Vieraan kulttuurin arvot ja uskomukset on hyvä ymmärtää ja kunnioittaa jo sopeutumisen vaiheessa. Kulttuurinen tietoisuus hoitotyössä näkyy terveydenhuollon ammattilaisen ja potilaan välissä tapatu- vassa vuorovaikutuksessa. Sen merkkeinä ovat potilaan arvostus ja hänen kulttuurinsa kunnioittaminen. (Savolainen 2009, 10-12.)

Suomalaisten ammattikorkeakoulujen kansainvälisen kilpailukykyyn vahvistaminen on yksi hallitusohjelman tavoitteista. Kansainväliset opiskelijat nähdään potentiaalisena työvoimana. Suomen väestö ikääntyy, mikä johtaa työvoimapulaan monella alalla. (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021.) Tilastokeskuksen tietojen mukaan Suomen yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa opiskelevista noin kymmenen prosenttia on ulkomaisia tutkinto-opiskelijoita (Tilastokeskus 2020b). Hakijoita koulutuksiin Suomen ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin on paljon enemmän, kuin voidaan ottaa opiskelemaan. Puolet kansainvälisistä opiskelijoista jää Suomeen työhön opiskelun jälkeen. Ulkomaalaiset hakijat valitsevat eri alojen koulutusohjelmia. Esimerkiksi kauppa-, tietotekniikka- ja terveys- ja sosiaali- ja terveysalat kiinnostivat abiturientteja vuonna 2018 eniten. (Tilastokeskus 2020.) Viimevuosien pandemiasta huolimatta vaihto-opiskelu on edelleen suosittu.

Opiskelu Suomessa valitaan hyvän koulutuksen maineen ja työllistymismahdollisuuksien takia (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021). Suomen hoitoalalla on hoitajapula, siksi työllistyminen valmistumisen jälkeen ja opiskelun aikana hoitoalalla on hyvinkin todennäköistä. Suomen ammattikorkeakoulut tarjoavat sairaanhoitajakoulutusta englannin kielellä monissa Suomen kaupungeissa. Ammattikorkeakoululaki (14.11.2014/932) määrää koulujen toimintaa ja koulutusten laatua. Työnantajat tarjoavat harjoittelupaikkoja, osa-aikatyötä, sijaisuusmahdollisuuksia, kesätyötä kaikille halukkaille terveydenalan opiskelijoille. Monet kansainväliset opiskelijat mielellään hyödyntävät nykyisen tilanteen ja onnistuneesti yhdistävät opiskelun työhön.

On olemassa erilaisia ohjelmia ja hankkeita (esim. Erasmus, Nordplus, FIRST ja Fulbright), joiden kautta kansainväliset opiskelijat pääsevät opiskeluun tai harjoitteluun Suomeen. Vaikka koulutusohjelma on englanninkielinen, harjoittelu suoritetaan suomalaisessa hoitotyöympäristössä suomen kielellä. Ammattikorkeakoulut tarjoavat suomen kielen opetusta entistä aktiivisemmin, koska lakiin terveydenhuollosta (1659/2015) tehtiin muutoksia ja kielivaatimukset terveydenhoitoalalla tiukentuiivat (Jyväskylän yliopisto 2016). Ammattikorkeakoulut avaavat koulutuslinjoja myös maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille, jotka ovat asuneet Suomessa jonkin aikaa. Näiden koulutuksien tavoitteena on integroida maahanmuuttajataustaiset ihmiset suomalaiseen yhteiskuntaan, opettaa suomen kieltä ja parantaa mahdollisuuksia työllistymiseen. (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2017:5, 3.)

Sairaanhoitajakoulutusohjelmaan kuuluu harjoittelujaksoja eri hoitotyöympäristöissä. Harjoittelun tavoitteena on opiskelijan perehtyminen keskeisiin käytännön työtehtäviin, tietojen ja taitojen kehittäminen ja soveltaminen työelämässä (Ammattikorkeakouluasetus 2003). Suomalainen väestö ikääntyy, sairaalat ja hoivakodit ovat täynnä iäkkäitä suomalaisia kansalaisia, joiden asiointikieli on suomi ja harvemmin ruotsi. Kansainvälisille opiskelijoille on haasteellista tulla uuteen kulttuuriin. Hoitotyö itsestään on haasteellista ja edellyttää opiskelijalta valmiutta työtehtäviin. (Hurme 2013.)

Vaihto-opiskelijoiden kokemusta harjoittelusta Suomessa on tutkittu ja kuvattu kirjallisuudessa. Internetistä löytyy paljon videoita ja blogeja, joissa kansainväliset opiskelijat, nykyiset ja valmistuneet, jakavat kokemuksia opiskelusta, harjoittelusta ja sairaanhoitajan työstä Suomessa. Muutto toiseen maahan opiskelemaan tai työskentelemään herättää paljon tunteita, huolia ja kysymyksiä. Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen verkkosivut antavat kattavasti informaatiota hakuajoista, pääsykokeista, koulutuksen rakenteesta jne. Vaihto-opiskelijoille on kehitetty erilaisia oppaita, joista saa yleistä tietoa Suomen kulttuurista, kielestä, sosiaali- ja terveydenhuollosta yms. Jokainen informaationlähde on arvokas, koska se tutustuttaa maahan ja ammattiin jo ennen muuttoa sekä tukee opiskelua ja harjoittelua Suomessa ollessa.

Tutkimukset osoittavat, että vaihto-opiskelijoiden tunteet ja ajatukset harjoittelusta Suomessa vaihtelevat. Negatiivinen kokemus harjoittelusta pohjautuu usein erilaisuuteen ja erottamiseen joukosta. Tutkimuksien mukaan suurin haaste, jonka vaihto-opiskelija kohtaa harjoittelupaikassa Suomessa, on riittämätön kielitaito ja kulttuurierot. Potilaskontaktit saattavat jäädä hyvinkin vähäisiksi harjoittelun aikana. Vaihto-opiskelijat kertoivat paljon siitä, etteivät he aina ole päässeet mukaan dialogiin potilaan kanssa, vaan seurasivat sivusta työpäivän ohjaajan toimintaa. Näissä tilanteissa viestintätaitoja on vaikea harjoitella ja kehittää. Vaihto-opiskelijalta ei voida odottaa tai vaatia vahvaa kielitaitoa. Ammatillisen kielitaidon kehittyminen on koko työuran kestävä prosessi. (Virtanen 2017, 28, 90.)

Harjoittelupaikassa saadulla ohjauksella on suuri merkitys. Kansainvälinen opiskelija tarvitsee tukea harjoittelun aikana sekä ammatti- että kielitaitojen hankkimiseen. Harjoittelumahdollisuus ulkomailla, eri kulttuurissa kehittää opiskelijaa monipuolisesti kaikista haasteista huolimatta. Hän kehittyy ammatissaan ja oppii monikulttuurisuuden viestinnän taitoja, mikä globalisaation ja kansainvälistymisen aikana on korvaamatonta.

3 Animaatiot

Animaatio on viestintäkeino, jonka tavoitteena on tuottaa informaatiota kuvien, musiikin ja äänien avulla. Hyvä visualisointi edellyttää informaation, tarinan, tavoitteen ja visuaalisen muodon yhteensovittamista. Sen tulee olla hyödyllinen, sopiva ja tehokas, jotta kuvat jäisivät mieleen ja aihe - muistiin. (Autti 2016, 21-23.)

Animaation tehtävänä on viihdyttää, informoida ja opettaa. Hyvä animaatio auttaa katsojia ymmärtämään aihetta paremmin. Niitä käytetään tavaroiden ja palvelujen mainostamiseen, opetukseen, ohjaukseen, huvina lapsille ja aikuisille ja moneen muuhun tarpeeseen. (Luoma 2008, 11.)

Animaatioilla on pitkä historia. Maailmaan tunnetuin animaattori on varmasti Walt Disney ja hänen työryhmänsä. Suomessa animaatiot ovat tykättyjä ja suosikkeja. Yksi tunnettu suomalainen animaattori on Camilla Mickwitz (1937-1989). Hän teki lapsille animaatiota Pikku kakkonen -ohjelmalle. (Lastenkirjainstituutti 2021.) Suomen tunnetuin animaattori tai idean ja hahmojen tuottaja on Tove Jansson ja hänen apulaisensa, jotka olivat kehittäneet ja muuttaneet Janssonin tarinan muumeista lasten elokuvasarjaksi. ”Muumilaakson tarinoita” animaatiot (1991) on tehty monien maiden edustajien kanssa ja käännetty lukuisille kielille. (Niskanen 2018.)

Perinteisen animaation työstämisprosessi on työläs ja vaatii aikaa, mutta teknologiat ovat kehittyneet koko ajan. Tietokoneanimaatiot ovat nykypäivää. Animaatio-ohjelmat ovat saatavilla internetissä ja niiden käyttö on usein ilmaista ja yksinkertaista. (Autti 2016, 21.) Animaatio-ohjelmat antavat mahdollisuuden kokeilla ja innostua. Ne tarjoavat tekijälle työkaluja hahmojen luomiseen, äänien nauhoittamiseen ja paljon muuta laadukkaan ja informatiiviseen animaation kehittämiseen. Ammattianimaattorien työkaluina ovat pro-luokan ohjelmat, joiden käyttäminen edellyttää ammattiosaamista ja koulutusta.

3.1 Animaatiot oppimateriaalina

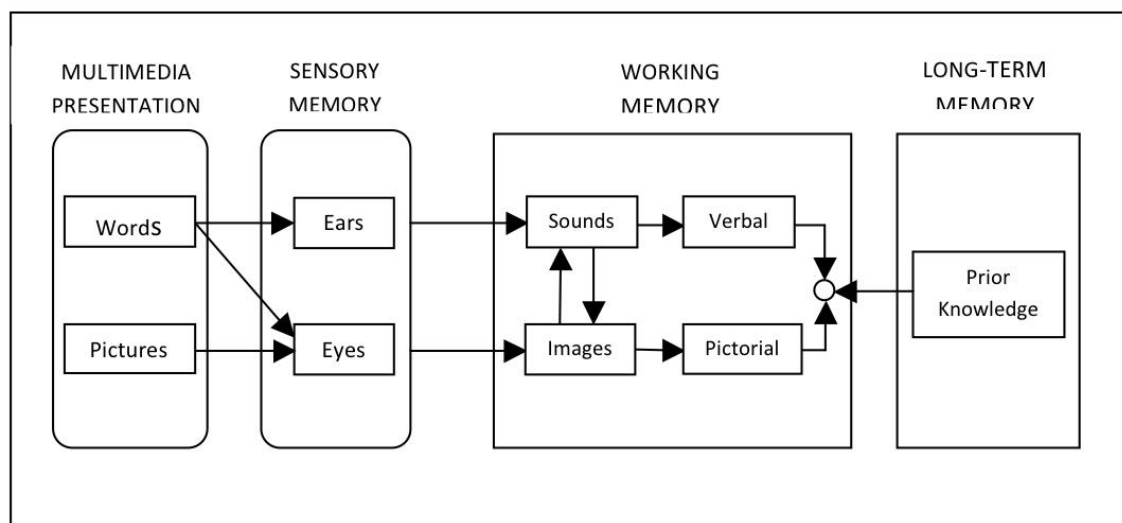
Nykyaikana tietokone on opiskelijan tärkein apuväline. Viime vuosien pandemian aikana koulutus muuttui hetkeksi kokonaan etäopetuksiksi. Opiskelijat hankkivat tietoa ja ratkaisevat opiskeluhaasteita yhä enemmän itsenäisesti. Opettajan rooli on ohjata ja antaa suuntaa

opiskelijan koulutusprosessille. Digitalisaatio koulutuksessa edellyttää perinteisten menetelmien muuttamista verkossa käyttökelpoisiksi, uusien menetelmien kehittämistä, ja uusien toimintatapojen oppimista. Tutkimuksien mukaan opettajat pitävät digitalisaatiota haasteena, koska oppimismateriaalia on kehitetty hyvin vähän. (Koramo, Brauer, Jauhola 2018, 37-39.) Visualisaatio on tietokoneen pääominaisuus, jolla on suuri rooli opiskelussa (Riaz 2011, 13). Opettajan rooli siinä on ohjata opiskelijaa käyttämään digitaalisia materiaaleja oikein, jotta niistä olisi hyötyä (OAJ 2021).

Animaatioiden tekeminen on mielenkiintoinen, mutta vaikea monivaiheinen prosessi. Opetukseen ja ohjaukseen sopivat animaatiot suunnitellaan teoreettisten tietojen pohjalla. Visualisointi lisää tietämystä opiskelijoille ja ohjaa heitä ajattelunsa ja toimintansa kehittämiseen. (Autti 2016, 23.) Animaatio on yksi opetusmenetelmistä. Laaja valikoima animaatio-ohjelmia antaa opettajalle mahdollisuuden tehdä oman animaation tietyn aiheen mukaan. Animaatiot tekevät oppitunnista rennoimpia, dynaamisempia ja herättävät opiskelijoiden kiinnostuksen oppiaineeseen. (Etim & ym. 2016, 22.)

Oppiminen on kognitiivista toimintaa. Informaation hankkiminen tapahtuu monien aistien kautta. Kuviossa 1 (Mayer 2001) nähdään, että multimedia (tässä tapauksessa animaatiot) vaikuttaa sekä silmien että korvien kautta. Ääni ja kuvat muodostavat tietoa, joka jää muistiin. Mayer (2007) pitää kognitiivisen psykologian aiheiden ymmärtämistä tärkeänä multimediaopetuksessa. Tieto siitä, miten kuvat, äänet, musiikki jäävät opiskelijan mieleen tietona, kokemuksena, on tärkeä opetustavoitteiden laatimisessa.

Animaatio on menetelmä, jota voi käyttää riippumatta siitä, onko opiskelija fyysisesti mukana vai osallistuuko jonkun sovelluksen välityksellä oppituntiin. Animaation välittäminen tiedostona sekä linkin lähettäminen on yleensä vaivatonta opettajalle.

Kuvio 1: Visual Representation of the Cognitive Theory of Multimedia Learning (Mayer 2001).

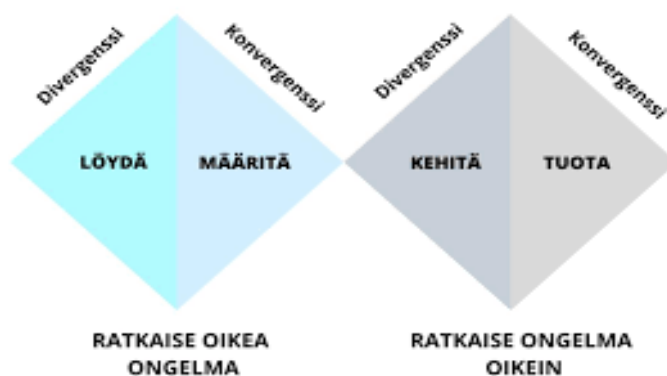
4 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyön tarkoituksena on luoda animaatio dialogisesta vuorovaikutuksesta potilaan kanssa hoitoalan kansainvälisille opiskelijoille. Tämän työn tavoitteena oli kehittää kansainvälisten opiskelijoiden harjoittelukokemusta suomalaisessa hoitotyöympäristössä. Toisena tavoitteena oli myös parantaa potilaiden kokemusta vuorovaikutuksesta kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden kanssa, koska hoitotyössä kulttuuri-, kieli- ja näkemyserojen ei pitä tulla yhteisymmärryksen esteeksi.

5 Animaation kehittäminen

Tässä kehittämistyössä hyödynnetään palvelumuotoilu. Koko prosessin lähtökohtana on asiakas ja hänen palvelukokemuksensa. Erialaisten palvelujen kehittäminen vaatii ymmärrystä asiakkaasta. Kehittämistyön onnistunut lopputulos on hyödyllinen ja tarpeellinen palvelu. Asiakas on kehittäjän yhteistyökumppani, mikä lisää tuotteen tai palvelun arvoa. Palvelumuotoilu on yhteinen matka asiakkaan kanssa kehittämistyön vaiheesta toiseen. (Kokko 2017.)

Palvelumuotoiluprosessi kuvataan monella tavalla. Tämän opinnäytetyön kehittämisprosessi pohjautuu brittiläisen Design Councilin Tuplatimantti-prosessimalliin (Kuvio 2). Ensimmäinen timantti on ”Ongelman tunnistaminen” nimeltään ja toinen on ”Ratkaisun kehittäminen”. Kehittämistyön ensimmäisen vaiheen aikana tunnistetaan ratkaistava ongelma: löydetään ja määritetään oikeaa ongelmaa. Toisessa vaiheessa kehitetään parhaiten soveltuva ratkaisu: kehitetään ja tuotetaan ratkaisua ongelmaan oikein. (Koivisto 2019, 43.)

Kuvio 2: Design Councilin Tuplatimanttiprosessimalli (Koivisto ym. 2019, 43).

Palvelumuotoilua hyödynnetään eri aloilla. Sen periaatteet kuten asiakaslähtöisyys, empatia, luovuus auttavat kehittäjiä löytämään ongelman ratkaisuja ja kehittää toimivia palveluja asiakkaille. Palvelumuotoilu opetuksessa nimetään oppimisen muotoiluksi. Sen piirteitä ovat

intuitiivisuus ja vuorovaikutteisuus. Oppimisen muotoilu on kokeilevaa ja luovaa yhteiskehittämistä. (Marstio 2021, 11, 14.)

5.1 Kehittämistarve

Yhteiskunnassa tapahtuu sosiaalisia, teknologisia ja taloudellisia muutoksia. Muutokset asettavat haasteita ihmisten oppimiselle. (Kuusikorpi 2015.) Perinteisiä opetusmenetelmiä ei ole enää mahdollista käyttää kaikkiin opetustavoitteiden saavuttamiseen. Pandemian aikana lähiopetus muuttui monessa paikassa etäopetukseksi. Opettajat joutuivat vaihtamaan työtapojansa. Fyysiset opetusmateriaalit eivät enää olleet käyttökelpoisia verkko-opetukseen. Opettajilla ei ollut riittävästi digitaalisia opetusmateriaaleja pitämään mielenkiintoisia oppitunteja. (Tikkanen 2020.) Digitalisaation kehittäminen oli osana koulutusreformia, joka oli aloitettu jo yli kymmenen vuotta sitten. Tavoitteena oli kehittää osaamista, sekä opiskelijoiden että opettajien taitoja käyttämään uusia opetusmenetelmiä. Opiskelijat hyödyntävät mobiililaitteita laajasti koulutuksessaan. (Koramo & yms., 2019, 16.) Videot ja animaatiot lisäävät energiaa ja vireyttä oppimiseen (Korhonen 2013, 5-6).

Sairaanhoitajan työhön kuuluu jokapäiväinen vuorovaikutus ihmisten kanssa. Tutkimukset osoittavat, että juuri vuorovaikutuksessa ja potilaskohtaamistilanteissa ulkomaalaistaustaiset opiskelijat kokevat eniten vaikeuksia. Syynä on esimerkiksi heikko suomen kielen taito, puuttuvat tiedot kulttuurista ja ohjaajan tuen puute harjoittelun aikana. Kansainvälinen sairaanhoitajaopiskelija tarvitsee opetusmateriaalia, jonka avulla hän saa tietoa potilaan kohtaamisen käytännöstä ja dialogisesta vuorovaikutuksesta suomalaisessa hoitotyöympäristössä. Sen avulla hän oppii uusia hoitoalan sanoja, joita hän tarvitsee harjoittelussa ja tutustuu suomalaiseen hoitotyökulttuuriin. Nämä tiedot tukevat opiskelua, vahvistavat itsetuntoa ja parantavat opiskelijan kokemuksia harjoittelusta. Potilaiden lähestyminen ei ole aina helppoa kokeneille hoitajille. Se on taito, joka kehittyy jatkuvasti uran aikana, eikä ole koskaan täydellinen (Vilkman-Varanen, 2011, 33).

5.2 Löydä-vaihe

Palvelumuotoilun löydä-vaiheessa kerätään tietoa asiakkaiden tarpeista ja palveluntarjoajan tavoitteista. Asiakkaiden käyttäytymistä, ajatuksia, unelmia, motiiveja ja tarpeita tutkitaan eri menetelmien avulla. Palvelumuotoilussa asiakkaan ymmärtämiseen käytetään usein laadullisen tutkimuksen perusmenetelmiä kuten esimerkki haastattelu, havainnointi, keskustelu ja kysely. (Koivisto ym. 2019, 44.)

Löydä-vaiheessa pyritään ymmärtämään, kuka on tämän kehittämistyön asiakas ja mitkä hänen tarpeensa ovat. Laurea-ammattikorkeakoulussa opiskelee kansainvälisiä opiskelijoita eri koulutuslinjoilla. Syksyllä vuonna 2021 Laurea-ammattikorkeakoulussa aloitti toimintansa Language cafe -kielipaja. Kurssi on vapaaehtoinen ja tarkoitettu kansainvälisille

sairaanhoitajaopiskelijoille, jotka haluavat kehittää suomen kielen taitoaan. Kurssilla opitaan yhdessä terveydenhuollon sanastoa, harjoitellaan puhumisen ja kirjoittamisen taitoa. Kielipajat tukevat opiskelijoita opiskelussaan ja valmistavat tuleviin harjoitteluihin.

Ajatus tulla mukaan kehittämään opetusmateriaaleja kansainvälisille opiskelijoille, ja niiden avulla parantamaan opiskelijoiden kokemusta tuntui mielenkiintoiselta ja luovalta. Suuri rooli on ollut kielipajan opettajalla, joka kutsui mukaan ja tarjosi tukea tähän kehittämistyöhön. Hän on järjestänyt oppitunnit niin, että jokaisella osallistujalla oli aikaa puhua, kysyä ja havainnoida. Oli mielenkiintoista tutustua asiakkaihimme ja olla vuorovaikutuksessa heidän kanssaan. Tapaamiset järjestetään 1-2 kertaa viikossa verkossa. Vaihto-opiskelijoita kiinnostavat monet asiat hoitotyöstä Suomessa. Keskustelut opiskelijoiden kanssa antoivat tietoa heidän tarpeistaan, suomen kielen taidostaan, kiinnostuksistaan, suunnitelmistaan ja ympäristöistä, mihin he menevät harjoittelemaan tai missä ovat jo harjoitelleet.

Löydä-vaiheessa menetelminä olivat keskustelu ja havainnointi. Aiemmin tehdyt tutkimukset tukivat tätä työtä ja antoivat laajempaa tietoa siitä, mitä todellisuudessa tapahtuu harjoittelupaikoissa ja minkälainen kansainvälisen opiskelijan kokemus harjoittelusta suomalaisessa hoitotyöympäristössä on. Jatkuva vuorovaikutus Language Cafe -kielipajan opettajan kanssa ja osallistuminen kielipajoihin lisäsivät tämän kehittämistyön asiakkaan tarpeiden ymmärtämistä ja selkeyttivät kehittämistyön tavoitteita.

5.2.1 Löydä-vaiheen tulokset

Löydä-vaiheen tulokset auttavat ymmärtämään sitä, mistä syntyy vaihto-opiskelijan negatiivinen kokemus harjoittelusta. Kansainvälisen opiskelijan potilaskontaktit ovat vähäisiä harjoittelun aikana. Opiskelijat ovat usein seuraajarooleissa. Siitä opiskelijat puhuvat tutkimuksissa sekä kielipajassa. ”Osastonhoitaja sanoi, että minun pitää vain kuunnella ja katsoa”. Näin opiskelija kuvasi tilannetta, jossa hän oli mukana ottamassa potilaasta sydänfilmiä. Monet opiskelijat toistivat samaa lausetta: ”Minun ohjaajani teki...” Harvemmin opiskelija kertoo sitä, mitä juuri hän teki harjoittelussa. Opiskelijalla on mahdollisuus parantaa omaa kokemusta, jos hän on aktiivinen, uskaltaa kertoa harjoittelupaikassa, mitä hän haluaa oppia, mitä haluaa harjoitella (Korhonen ym. 2019, 12). Puutteellinen vuorovaikutus potilaiden kanssa vaikuttaa negatiivisesti opiskelijoiden oppimistavoitteiden saavuttamiseen ja yleisesti heidän kokemukseensa harjoittelusta.

Kielipajoissa keskusteluissa tuli esille se, että moni kansainvälinen opiskelija on jo valmistunut terveydenhuollon ammattilainen omassa maassa. Potilaiden kohtaaminen suomalaisessa hoitotyöympäristössä on haastavaa, vaikka itse toimenpiteen suorittaminen ei aiheuttaisi ongelmaa. Kielimuurin ylittämiseen löytyy keinoja, ja ne ovat opiskelijoiden ennakkoluulottomuus ja avoimuus (Korhonen ym. 2019, 12). Terveydenhuollossa on paljon tilanteita, joita

opiskelija pystyy hoitamaan itsenäisesti ohjaajan henkisesti tukemana ja osoittaa osaamistaan.

Vaihto-opiskelijat olivat motivoituneet oppimaan suomen kieltä. Kielipajaan osallistuneet opiskelijat olivat hyvin aktiivisia. Se näkyi siitä, että samat ihmiset osallistuivat opetukseen säännöllisesti, vaikka kurssi ei ollut pakollinen. He tekivät muistipanoja oppitunnin aikana. He olivat läsnä, kuuntelivat, kysyivät ja pyysivät selittämään, mikä oli epäselvää. Syksyn aikana kielipajaan osallistuneiden kielitaito kehittyi huomattavasti.

Usein kieliopetus on keskitetty sanaston ja kieliopin opetukseen, mikä on tietysti tärkeää. Koska tämän kehittämistyön aiheena on kuitenkin vuorovaikutus ja dialogi hoitotyössä, olisi mielenkiintoista tietää, miten nämä asiat opetetaan kansainvälisille opiskelijoille, varsinkin, kun heillä ei ole tietoa hoitokulttuurista Suomessa. On ymmärrettävää, että kielten opettaja ei ole aina hoitotyön ammattilainen, siksi monet hoitotyöhön liittyvät asiat jäävät oppimatta ja harjoittelematta oppitunnin aikana. Opiskelija joutuu harjoittelemaan vuorovaikutusta potilaan kanssa vasta harjoittelupaikassa. Kielipajassa käydään läpi vain yleiset kohtaamistilanteet, jotka tulevat vastaan hoitotyössä. Usein ne ovat toimenpiteitä kuten esimerkiksi verenpaine-, verensokerimittaushetket tai laboratorionäytteiden ottaminen. Kieliopetukseen kielipajan opettaja käyttää kuvia sairaalaympäristöstä, animaatioita ja paljon muuta. Läksyinä opiskelijat tekevät sanakortteja ja kirjoittavat lyhyitä dialogeja toimenpidetilanteissa.

Kielipajassa opiskelijoille esiteltiin tämän työn aihe ja kerrottiin ideasta tehdä opetusmateriaali, jonka avulla näytetään heille dialogista vuorovaikutusta potilaan ja hoitajan välissä. Alussa opiskelijat eivät ehkä ymmärtäneet, mitä heille halutaan tarjota. Löydä-vaiheessa oli tärkeä arvioida tilannetta sellaisena, mikä se on nykyhetkessä ja poimia siitä hyödyllistä informaatiota opetusmateriaalin kehittämiseen.

5.2.2 Animaation laatukriteerit

Sisällöllisesti laadukas animaatio soveltuu luontevasti opetus- ja opiskelukäyttöön ja tukee oppimista. Se soveltuu opettavaan aineeseen. Kirjallisuudessa korostetaan oppimateriaalien sisällön laatua yleisesti, mutta joita kriteereitä voidaan soveltaa konkreettisesti animaatioihin. Oleellimmat niistä ovat ajankohtaisuus, syrjimättömyys ja saavutettavuus. Tieto, jota pyritään tuottamaan, on ajankohtaista ja todellista. Animaatioissa pitää huomioida erilaiset sosiaaliset, kulttuuriset ja sukupuoliset näkökulmat. (Karjalainen 2004, 7; Opetushallitus 2006, 9, 14.)

Animaatio luodaan opetustarkoitukseen, siksi ideointivaiheessa otetaan huomioon kansainvälisten opiskelijoiden tarpeita. On tärkeä näyttää potilaskohtaamis- ja vuorovaikutuskäytäntöä ja lähestymistapoja. Opiskelijat tulevat eri kulttuureista, siksi kohtaamiskäytännöt saattavat

olla erilaisia heidän maissaan. Toisen kuuleminen, tukeminen, kannustaminen ja tiedon antaminen ovat asioita, joihin kiinnitetään huomiota.

Kielipajassa näytetyt animaatiot eri toimenpiteistä opettavat tehokkaasti terveydenhuollon sanastoa kansainvälisille opiskelijoille, mutta eivät kuvaa potilaskohtaamiskulttuuria Suomessa. Aiotaan kehittää animaatio, jonka avulla pyritään näyttämään aitoa, tasavertaista, turvallista ja kunnioittavaa kommunikointia potilaan ja hoitajan välillä. Animaatioissa näytetään todellisia tilanteita, joihin opiskelija todennäköisesti pääsee osallistumaan harjoittelujen aikana.

Pedagogisena apuvälineenä ja verkko-oppimateriaalina animaation tulee tukea opetusta ja oppimista. Oppimateriaalin täytyy opettaa opiskelijalle taitoa, joka on merkityksellinen. Hyvä oppimistulos on oppimateriaalin laadun indikaattori. (Karjalainen 2004, 6; Opetushallitus 2006, 9, 14.)

Animaatiolla pyritään rohkaisemaan vaihto-opiskelijaa olla aktiivinen. Lyhyiden dialogien aloittaminen potilaan kanssa ei välttämättä vaadi vahvaa kielitaitoa, mutta auttaa rakentamaan hoitosuhdetta potilaaseen ja vahvistaa omaa itsevarmuutta. Se myös kehittää kielitaitoa. Mahdollisuus katsoa animaatiota eri laitteilla parantaa animaation saavutettavuutta. Laatukriteerit on koottu Liitteessä 2, joiden perusteella arvioidaan kehittämistyötämme viimeisessä vaiheessa.

5.3 Määritä-vaihe

Määritä-vaiheessa analysoidaan kerättyä tietoa ja muotoillaan ongelmaa uudelleen. Uusi ongelman ymmärrys pyritään kiteyttämään muotoon, jota on helppo hyödyntää seuraavissa vaiheissa. Tässä työvaiheessa luodaan asiakasprofiilia ja visualisoidaan asiakkaan nykyistä palvelupolkua. (Koivisto ym. 2019.)

Määritä-vaiheessa muotoillaan ongelma uudelleen ja kuvataan kansainvälisen opiskelijan persoonaa.

Ongelma

Kansainvälinen opiskelija, jolla on minimimäärä tietoja hoitotyökäytännöstä Suomessa ja heikko suomen kielen taito, tulee suomalaiseseen hoitotyöympäristöön harjoittelemaan, koska hän haluaa tulla tasavertaiseksi hoitajaksi ja saavuttaa omia oppimistavoitteitaan. Hän haluaa oppia suomen kieltä, oppia kohtaamaan potilaita ja hoitamaan heitä heidän tarpeiden mukaan, mutta hän ei aina pysty osoittamaan osaamistaan oikeissa potilaskohtaamistilanteissa oman epävarmuuden, kulttuurin tietämättömyyden ja ohjaajan kannustuksen puutteen takia.

Asiakasprofiili

Kehittämistyön keskipisteenä on ulkomaalaistaustainen opiskelija, joka on keskimäärin 30 vuotta vanha. Usein hän on jo omassa maassa opiskellut ja ollut hoitotyössä jonkin aikaa. Hän puhuu englantia ja opiskelee suomen kieltä jatkuvasti. Hän aikoo jäädä työskentelemään Suomeen, tai on tehnyt sijaisuuksia jo kesäloman aikana pitkäaikaisosastoilla ja palvelutaloissa. Hän on motivoitunut ja on valmiina ottamaan haasteita vastaan (Ks. Liite 3 Persoona).

5.4 Kehitä-vaihe

Kehitä-vaiheessa käytetään syntynyttä ymmärrystä asiakastarpeista ja kehitetään niiden pohjalla mahdollisia uusia ratkaisuita. Tulevan uuden palvelun prototyyppiä suunnitellaan asiakkaiden, palveluntarjoajan ja muiden sidosryhmien kanssa. Tässä vaiheessa vältetään kritiikkiä, mutta otetaan huomioon kaikki luovat parannusehdotukset. (Koivisto ym. 2019.)

Sekä perinteisten että tietokoneanimaatioiden perusteellinen suunnittelu auttaa animaattoria välttämään suuria virheitä animoinnissa ja säästää aikaa. Suunnitteluun kuuluu ideointi. Ideointivaiheessa päätetään, mitä halutaan kertoa animaatiolla katsojille. Tarinat käsikirjoitetaan, valmistellaan työkaluja ja luodaan hahmot. Ympäristö, jossa hahmo toimii, antaa katsojille ymmärrystä paikasta, ajasta ja luo tunnelman. (Pasanen 2019, 6.)

Animaatio on tarina, jossa pääsankarina on persoona. Ihmisten käyttäytyminen eri tilanteissa, jota voidaan havainnoida päivittäin, on animaattorin idean lähde hahmojen suunnitteluun. (Smolander 2009, 7-8.) Animaatiolle annetaan nimi ”Marian iltavuoro”. Käsikirjoituksen (Ks.Liite 1) mukaan sairaanhoitaja Maria käy keskustelemassa ja hoitamassa potilaita vuorotellen, kontekstissa sairaanhoitaja on työvuorossa. Halutaan näyttää juuri työprosessia, sairaanhoitajan työsuunnittelua eikä pelkkä dialogeja. Animaatiossa sairaanhoitaja tapaa potilaita kuntoutusosastolla. Sekä suomen kielellä opiskelevat että vaihto-opiskelijat käyvät eri harjoitteluja. Perushoidon harjoittelupaikkoja ovat usein kuntoutus- ja pitkäaikaisosastot ja palvelutalot. Animaation tekijän työkokemukset ja suoritettut työharjoittelut tukevat tarinan ja puheenvuorojen luomista.

Käsikirjoituksessa sairaanhoitaja kohtaa Anna-potilaan, jolla on anamneesissa masennusta ja selkäkipuja. Pidetään tämä potilas haastavana. Masennusta kärsivä potilas vaatii hoitajan huomiota ja herkkyyttä. Kuntoutus ja toipuminen saattavat kestää. Hoitajan kokemus, empatia, tiedot auttavat häntä työssä eri potilaiden kanssa. Animaatiossa esitetään yksi mahdollinen lähestymistapa haastavammalle potilaalle.

Animaatiossa sairaanhoitaja ottaa uuden potilaan (Marko) vastaan työvuoron aikana ja alkaa rakentaa hoitosuhdetta. Se on jokaiselle osastolle tyypillinen tilanne, johon jokainen opiskelija pääsee harjoittelun aikana. Dialogista vuorovaikutusta näytetään hoitajan kunnioittavalla lähestymisellä potilaisiin, hänen taidollaan huomata potilaan tarpeita ja kiinnittää niihin huomiota. Animaatiossa hoitajalla on kuntouttava työote, jota hän osoittaa potilaalle dialogissa.

Hän ei pakota, mutta kannustaa ja ohjaa potilasta hyvin hoitotuloksiin. Sairaanhoitaja antaa tietoa tilanteesta ja ohjaa, sillä tavalla tuo luotettavuutta hoitaja-potilassuhteisiin.

Käsikirjoitus esitettiin kielipajassa opiskelijoille ja kielipajan opettajalle. Yhdessä opiskelijoiden kanssa luettiin teksti ja keskusteltiin sen sisällöstä. Ne kohdat, jotka olivat epäselviä, otettiin huomioon ja niitä kehitettiin myöhemmin. Yleisesti idea luoda animaatioita vuorovaikutuksesta kansainvälisten opiskelijoiden mielestä oli hyvä ja hyödyllinen, vaikka alussa näytti siltä, ettei aihe kiinnosta opiskelijoita niin paljon. Erilaiset laitteet, välineet, toimenpidetilanteet kiinnostivat heitä enemmän, kuin vuorovaikutus potilaiden kanssa. Alustavan käsikirjoituksen lukeminen yhdessä kielipajassa herätti kiinnostuksen. Animaatiossa käytetään terveydenhuollon perustanastoa, mutta ei käsitellä erityisiä toimenpiteitä. Hahmot keskustelivat keskenään päivittäisistä asioista, jotka kansainväliset opiskelijat pitivät tärkeinä.

Animaation hahmojen vuoropuhelujen avulla pitää näyttää suomalaista kohtaamiskulttuuria. Hoitaja tervehtii potilaita, esittelee itsensä, informoi potilasta suunnitelmasta, selittää asioita, tiedustelee potilaan tarpeita ja toiveita. (Heinikoski & Huttunen 2020.) Dialogissa Annan kanssa hoitaja Maria ei teettele, koska kontekstissa Anna on jo tuttu potilas Marialle, mahdollisesti he sopivat jo ennen heidän suhteidensa pelisäännöt. Marko on uusi potilas ja hänen kanssaan Maria käyttää Te muotoa. Se on kohteliasta ja kunnioittavaa. On mahdollista, että jatkossa Maria sinuttelee Markollekin. Monet potilaat toivovat itse, että heille sinutellaan.

Monet sanat käsikirjoituksen tekstissä olivat uusia opiskelijoille, mikä on toisaalta hyvä asia opetuksen kannalta, mutta toisaalta todennäköisesti vaikeuttaa hahmojen dialogien ymmärtämistä. Kielipajaan osallistujat ovat hyvin kehittäneet suomen kielen taitoa ja monet jo käyneet harjoitteluissa. He ovat jo asuneet jonkun verran Suomessa ja kuulleet aitoa suomalaisten puhetta. Selkokielen animaatio olisi jo liian helppo ymmärtää. Ideana on myös opettaa uutta sanastoa opiskelijoille. Tälle opiskelijaryhmälle näytetään opetustarkoitukseen alkupe räisen käsikirjoituksen. Animaatiosta ei tule pitkä, siksi sen voisi laittaa päälle uudestaan ja kuunnella niin paljon, kun tarvitsee.

Ihmisten tapa puhua vaihtelee. Jotkut puhuvat nopeasti, jotkut käyttävät paljon puhekieltä tai puhuvat murretta. Taito ymmärtää kaikkia kehittyä ajan mukaan. Animaatiossa halutaan näyttää aitoa kommunikointia. Pyydettiin ihmistä, jonka äidinkieli on suomi, lukemaan käsikirjoituksen ja nauhoittamaan puheenvuoroja, joita voimme käyttää myöhemmin animaation editoinnissa.

Kielipajan opiskelijat pyysivät jakamaan heille käsikirjoituksen. Koska kielipajan opiskelijoille monet sanat olivat uusia ja aito suomalaisten puhe saattaa vaikeuttaa ymmärtämistä, kehitetään animaatiota sillä tavalla, että lisätään tekstitykset. Tekstitykset auttavat ymmärtämään paremmin hahmojen puhetta, opiskelijat näkevät, miten nämä uudet sanat kirjoitetaan ja

lausutaan samanaikaisesti. Koska käsikirjoitus on luettu yhdessä ja kielipajan opettaja selitti sanojen tarkoitusta, jätetään ne sanat animaatioon.

5.5 Tuota-vaihe

Palvelumuotoilun viimeisessä vaiheessa rajataan ideavaihtoehtoja, valitaan niistä toimivia ja kehittämistyön tavoitteita vastaavia. Tässä vaiheessa testataan ratkaisuja asiakkailla ja muilla sidosryhmillä. Ratkaisuja arvioidaan teknisen toteutettavuuden ja taloudellisen kannattavuuden näkökulmasta. (Koivisto ym. 2019, 46.)

Animaatio tehdään tietokoneella, Animaker-sovelluksessa. Perushahmot, taustat, musiikki ovat saattavilla ohjelmassa. Varauduttiin ottamaan omia kuvia, jos ohjelmasta ei löydy sopivia. Animaatioon lisätään omia ääniteitä ja tekstejä. Pyydettiin lupa kuntoutusosastolta tulla ottamaan kuvia apuvälineistä ja tiloista, jotka mahdollisesti tarvitsemme animaatioon tekoon.

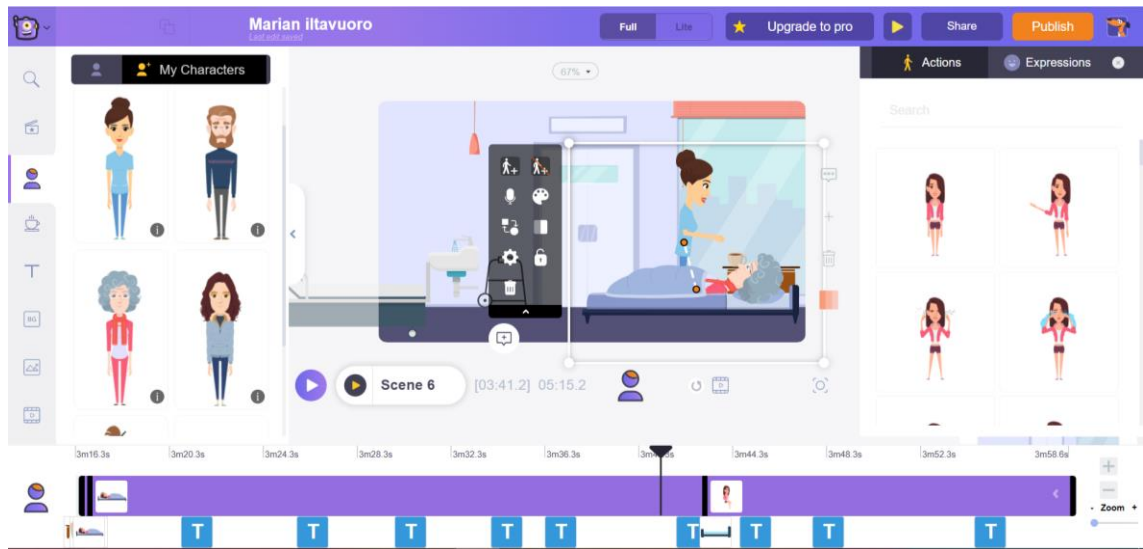
Animaker on ohjelma, joka vaatii käyttäjätilin luomista. Animaation luominen tapahtuu online-tilassa. Työtä varten tarvitsemme tietokoneen, puhelimen viestintään ja kameran tarvittaessa kuvien ottamiseen. Käsikirjoitus on kirjoitettu sekä puhevuorot on nauhoitettu edellisessä vaiheessa, siksi tässä vaiheessa keskitytään animaation tekniseen puoleen ja visuaalisuuteen.

Animaatio-ohjelmat antavat mahdollisuuden nopeasti luoda, lisätä tai vaihtaa hahmoja tai taustoja editointiprosessissa. Äänite ladataan ohjelmaan ja leikataan käsikirjoituksen mukaan. Ohjelmat yleensä tarjoavat musiikkia, jota voidaan käyttää turvallisesti, mutta jos lisätään musiikkia eri kanavilta, on muistettava sen tekijänoikeuksista (Vidbäck 2021). Tähän animaatioon lisätään musiikkia suoraan ohjelmasta täyttämään siirtokohtia näkymästä toiseen tai taustaksi.

Editointivaiheessa kohdattiin teknisiä ongelmia. Tietotekniikan ominaisuudet, jolla tehdään animaatiota, ovat liian heikkoja, jotta visualisoida koko skenaariota. Sen takia on päädytty näyttämään vain dialogeja kahden potilaan ja sairaanhoitajan välillä ja jättää vuorosanat hoitajien kanssa pois. Maksullinen versio lisäsi mahdollisuuksia tehdä paremman laatuiseen animaation.

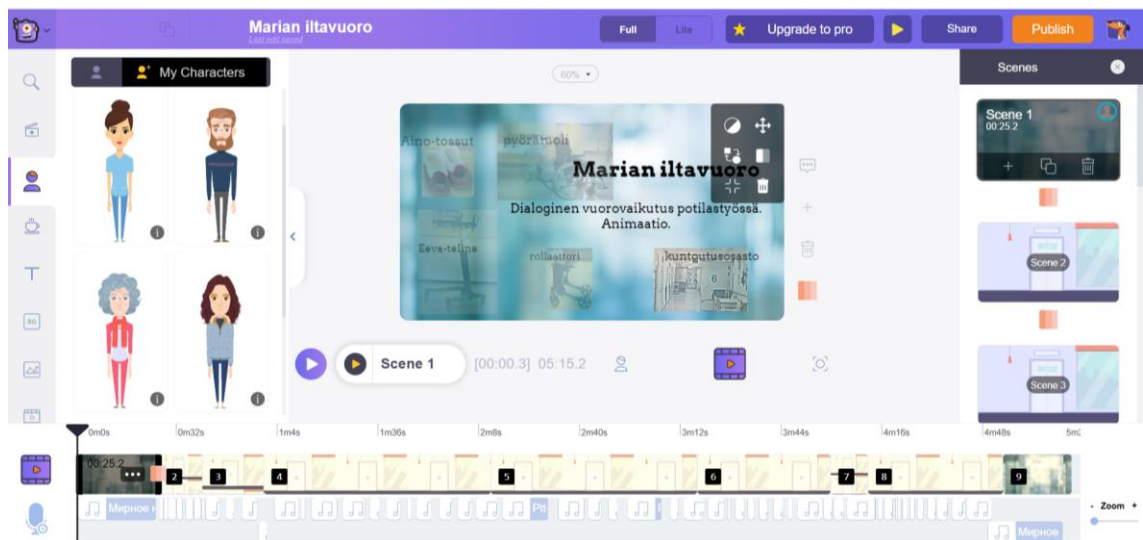
Hahmoina on kolme henkilöä: sairaanhoitaja Maria, toinen potilas Anna, joka on osastolla kuntouttamassa selkää, ja toinen potilas Marko, joka on vasta siirtynyt lonkkaleikkauksen jälkeen kuntoutusosastolle toisesta sairaalasta. Hahmoja kuvataan animaation alussa, jotta katsojat ymmärtävät, kenestä animaatio on ja mitä animaatiossa tapahtuu. Taustakuviksi on valittu ohjelman tarjoamat kuvat potilashuoneesta. Kuvapankista löytyi myös kuvia apuvälineistä, jotka lisätään animaation muistuttamaan katsojille kuntoutusosaston tunnelmaa. Jokainen näkymä (scene) rakennetaan erikseen skenaarion mukaan.

Animaker-sovellus antaa mahdollisuuden valita hahmoille liikkeitä ja ilmeitä. Maria-hoitajalle on ohjelmoitu eniten liikkeitä. Liikkeiden ja ilmeiden määrääminen on tarkkaa työtä. Aikajanelle asennetaan toimintojen aloitus ja lopetus. Jokaiseen näkymään kirjoitetaan tekstitykset. Tekstityksien tuleminen esille näkyy aikajanalla. Tarkistetaan, että ne ovat mahdollisimman hyvin sopivat yhteen äänitteen ja hahmon toimintojen kanssa.

Kuvio 3: Hahmot, tekstitykset, toimintojen ohjelmointi.

Äänitteen leikkaaminen ja kohdistaminen veivät eniten aikaa. Sairaanhoidajan ja potilaiden vuorosanat lukee sama ihminen, siksi yritetään leikata äänitetiedosto paloiksi, jotta vuorosanojen väliin tulisi taukoja. Tauot auttavat hahmottamaan, kumpi tällä hetkellä puhuu: potilas tai sairaanhoitaja. Käsikirjoituksen lukija osasi lisätä intonaatiolla elävyyttä. Äänitteen latu on hyvä ja sen käsitteleminen sovelluksessa ei aiheuttanut suuria ongelmia.

Kuvio 4: Äänitteen leikkaaminen osiksi. Näkymät.

Valmiin animaation tallentaminen ja julkaiseminen ovat viimeisiä vaiheita editoinnissa. Ennen siitä on hyvä arvioida omaa työtä ja tarvittaessa korjata kohtia, jotka mahdollisesti häiritsevät katsojia tai eivät ole merkityksellisiä. (Vidbäck 2021.) Animaatiossa on yhdeksän näkymää (scene), jokainen niistä on tarkastettu ennen tallentamista.

Animaation tallentaminen on mahdollista julkiskanaville (Youtube, Facebook) tai pilvipalveluun (Vidbäck 2021). Valmis animaatio ladataan omaan tietokoneeseen ja sen jälkeen lähetetään kielipajan opettajalle tarkastettavaksi.

Kielipajan opettajan kanssa pidettiin tapaaminen ja katsottiin animaatiota yhdessä. Oli tärkeä tehdä animaatio ilman kielellisiä virheitä. Saatu palaute kielivirheistä animaatiossa kielipajan opettajalta oli tarpeellinen. Tekstitykset muokattiin ja saatiin lopullinen virheetön versio animaatiosta, jonka kieliopettaja lataa opetustilaan (Canvas), jotta voidaan katsoa sitä yhdessä tulevassa kielipajassa opiskelijoiden kanssa.

Tässä vaiheessa kehitettiin kyselylomake. Kysely laadittiin suomen ja englannin kielellä ja suunniteltiin vastausaikaa 10 minuuttia. Järjestettiin kielipaja, jossa katsottiin kansainvälisten opiskelijoiden kanssa animaatiota, keskusteltiin ja he vastasivat kyselyyn. Kielipajan opettaja oli lähettänyt opiskelijoille muistutuksen tapahtumasta. Ne, jotka eivät päässeet mukaan kielipajaan, voivat katsoa animaatiota itsenäisesti ja vastata kysymyksiin Canvas-opimistilassa. Arviointikyselylomake rakennettiin laatukriteeristön pohjalle, jota kehitettiin kehittämistyön Löydä -vaiheessa (Liite 4). Opettajalle esitettiin lisäkysymyksiä, jotta arvioida animaation laatua opetuksen näkökulmasta.

6 Arviointi

Dialogi ihmisten välillä on laaja aihe. Vuorovaikutus potilastyössä on asia, jota kannattaa tutkia ja kehittää, koska sillä on suuri vaikutus sekä potilaan hoitotuloksiin ja turvallisuuteen että hoitajan ammattitaidon kehittämiseen ja työhyvinvointiin. Tutkimukset osoittivat aiheen ajankohtaisuuden ja kehittämisen tarpeen. Opinnäytetyön aiheen rajaaminen auttoi keskittymään asioihin, jotka vaikuttavat kansainvälisten opiskelijoiden harjoittelukokemukseen. Kehittämistyö edellytti valmiutta olla aktiivisessa vuorovaikutuksessa sekä kehittämistyön kohderyhmän että yhteistyökumppaneiden kanssa.

Työprosessi suunniteltiin ja rajattiin toteutuksen aikaa (syksy 2021 - talvi 2022). Työtä tehtiin työn ohella, siksi se vaati monien asioiden järjestämistä ja tarkkaa aikataulusta pitämistä. Kehittämistyöhön on käytetty paljon aikaa. Maailman tendenssit näyttävät, että jatkossakin suomalaisen terveydenhuoltoon tulee uusia työntekijöitä ulkomailta ja meidän kaikkien täytyy oppia toimimaan yhdessä, ymmärtämään toisiamme ja kohtaamaan potilaita samoilla periaatteilla ja käytännöillä.

Vuorovaikutusta ja dialogeja on mahdollista visualisoida ja sillä tavalla tutustuttaa kansainvälisiä opiskelijoita suomalaiseen kohtaamiskulttuuriin. Tuotokseksi päätettiin tehdä animaatio. Animaatiolla on tärkeä rooli opetusprosessissa, siksi sen täytyy vastata monia laatukriteereitä. Teoreettiseen osuuteen panostaminen kannatti, koska se helpotti paljon kehittämistyötä ja antoi ymmärryksen asiasta. Palvelumuotoilu, sen selkeä prosessin kuvaaminen ja jakaminen vaiheisiin auttoi asettamaan työn loogiseen järjestykseen. Kansainväliset opiskelijat olivat mukana koko kehittämisprosessin läpi. Kehittäjän tiedot palvelumuotoilusta ja kokemus kehittämisprojekteista ovat arvokkaita ja tässä työssä olivat korvaamattomia. Työn eri vaiheessa asetettiin tavoitteet, jotka saavutettiin eri menetelmien avulla.

Löydä-vaiheessa tutustuttiin opiskelijoihin henkilökohtaisesti. Siinä vaiheessa menetelminä oli keskustelu ja havainnointi, joiden avulla saatiin paljain informaatiota opiskelijoista, heidän taustoistaan, kielitaidoista, tarpeista ja toiveista. Kielipajaan osallistuminen toi yhä enemmän ymmärrystä ongelmasta. Kielipajaan osallistuvat saivat vertaistukea toisiltaan ja uskalsivat avautua. Havainnoimalla kansainvälisten opiskelijoiden oppimisprosessia saatiin paljon mielenkiintoista ja tärkeää tietoa heistä, josta ei välttämättä lue kirjallisuudessa, esimerkiksi henkilökohtaiset motiivit, oppimiskyky ja tavoitteet. Määritä-vaiheessa kehittämistyön ongelma määriteltiin uudelleen ja kuvattiin persoona.

Kehitä-vaiheessa kirjoitettiin tarinaa, josta myöhemmin tuli animaatio. Ideana oli näyttää aitoa kommunikointia ihmisten välillä hoitotyöympäristössä. Tavoitteena oli yhdistää todellisuus, hyödyllinen sanasto, tilanne, johon opiskelija varmasti pääsee harjoittelun aikana ja dialoginen vuorovaikutus siinä merkityksessä, kuin se on kuvattu teoriaosassa. Käsikirjoitusta kirjoittaessa ja lukiessa tuli ajatuksia siitä, kuinka hyvin se peilaa dialogisuutta, tasavertaista, kunnioittavaa, ymmärrettävää kommunikointia potilaan ja hoitajan välillä. Kehitä-vaiheessa käsikirjoitusta tarkastettiin ja luettiin opiskelijoiden kanssa ja tekstiä muokattiin. Teksti ei sisällä vaikeita sanoja, hahmojen dialogit ovat yksinkertaista päivittäistä puhetta. Sanasto on tarpeellinen jokapäiväiseen käyttöön ja kehittää hyvin kansainvälisten opiskelijoiden suomen kielen osaamista. Suomen kielen opetuksen näkökulmasta animaatio voisi olla hyödyllinen muille, ei hoitoalan ammattilaisille, jotka opiskelevat suomea. Siinä on esitetty aitoa suomalaisten vuorovaikutusta, josta voi poimia arkielämässä käytettyä aiheita ja sanoja (esim. tervehtiminen, aika, ruoka, hyvinvointi).

Jokainen hoitaja on persoona ja tapa rakentaa dialogeja potilaiden kanssa riippuu hänen temperamentistaan, kokemuksestaan jne. Animaatiosta pyrittiin tekemään mahdollisimman neutraali, missä onnistuttiin hyvin. Pohjaksi otettiin HUS:n TAITO-malli, joka on potilaslähtöinen, perustuu Suomen suurimpaan erikoissairaanhoidopiiriin (HUS) arvoihin ja magneettisairaala -strategiaan. Animaatiossa sairaanhoitajan tyyli kommunikoida on asiallinen, aiheet ovat yleisiä. Puhevuoroissa ei kuule uhkaa, ylimielisyyttä tai muuta epäkohteliaisuutta.

Tuota-vaiheessa valmistui animaatio dialogisesta vuorovaikutuksesta potilastyössä. Editointiprosessissa syntyi paljon ajatuksia, miten puheenvuoroja voisi vieläkin muokata, jotta näyttää dialogista vuorovaikutusta, syvää ja merkityksellistä. Jätettiin kuitenkin valimiksi kehitetty versio, koska kansainväliset opiskelijat pitivät sen hyödyllisenä jo sellaisena. Terveystieteiden puolella dialogilla saattaa olla eri muotoja, ammattilaisen aktiivinen rooli keskustelussa johtuu työkuvasta. Animaatiossa sairaanhoitaja kuulee potilaita, kunnioittaa ja huomaa heidän tarpeitaan.

Koska animaation tekijällä ei ole kokemusta, eikä erityistä koulutusta animaation luomiseen tietokoneella, on mahdollista, että jotkut tekniset kohdat vaativat muokkausta. Katsoessa animaatiota opiskelijoiden kanssa heräsi huoli siitä, ehtivätkö opiskelijat lukea tekstityksiä, koska puhe on nopeaa. Olisi voinut olla pitempiä taukoja puheenvuorojen välillä. Suomalaisille animaatio saattaa tuntua liian yksinkertaiselta, mutta suomen kieltä opiskeleville se on vaikea.

Kokonainen äänite on laadukas, mutta se piti leikata osiksi, koska jouduimme supistamaan käsikirjoitusta editoinnissa. Animaker-sovelluksessa ei onnistunut leikata sitä täysin tarkasti, mutta se ei häiritse katsomista. Tekstitykset tukevat puheenvuoroja. Äänitteen leikkaamista on yritetty korjata monesti, silti on jäänyt hyvin pieniä epäsiistejä kohtia. Musiikkia olisi voinut leikata myös hieman tarkemmin skenaarion mukaan. Animaker-sovellus ei valitettavasti tarjoa mahdollisuutta lisätä äänitteille efektejä (esim. hiljentyminen).

Tietokoneelle ladatun animaation laatu on hyvä (Full HD 720), mutta kun se ladattiin opetustilaan, laatu hieman heikentyi. Jatkossa kannattaa valita parempi resoluutiovaihtoehto. Animaker-sovellus tarjoaa vaihtoehtoja esimerkiksi Full HD 1080 ja K2.

Opetuksen näkökulmasta tämä animaatio on hyvä työkalu näyttää vuorovaikutusta ja dialogia potilaiden ja hoitajan välillä ja opettaa sanastoa. Se on hyödyllinen kuuntelutehtäväksi. Opiskelija sen esimerkillä voi rakentaa omia dialogeja. Sen voi antaa kotiläksyksi itsenäisen opiskeluun ja uusien sanojen poimimiseen. On paljon vaihtoehtoja, miten tämän animaation voi käyttää kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden opetuksessa.

Animaation luominen vaati suuren määrän kirjallisuuden lukemista, tietoja palvelumuotoilusta ja kokemusta eri projekteista, sairaanhoitajan tietoja ja taitoja, uuteen sovellukseen tutustumista ja animaattorin taitojen kehittämistä itsellä. Animaatio visualisoi paitsi vuorovaikutusta hoitotyössä, mutta myös sen tekijän osaamisia ja tehtyä työtä koko sairaanhoitajakoulutuksen aikana. Käsikirjoituksen kirjoittaminen oli opettavaista tekijälle itselleen. Työprosessi pakotti kiinnittämään huomiota omaan toimintaan ja käyttäytymiseen työssä. Itse-reflektointi lisäsi tietämystä. Opinnäytetyön kirjoittamisen aikana tehtiin paljon oivaluksia, opittiin uutta ja tutustuttiin uusiin ihmisiin. Vastuullisuus, kärsivällisyys, säännöllisyys,

tavoitteiden asettaminen ja saavuttaminen ja luovuus ovat ne asiat, joita harjoiteltiin koko kehittämistyöprosessin aikana.

6.1 Palautteet animaatiosta

Animaatio esiteltiin kansainvälisille opiskelijoille kielipajassa. Esittelyn jälkeen oli tärkeää saada palautetta kehittämistyön asiakkailta, joita varten animaatio kehitettiin. Osallistujia oli 7 opiskelijaa, kielipajan opettaja ja kehittäjä. Kielipajan opettaja pyysi opiskelijoita antamaan palautetta animaatiosta vastaamalla kysymyksiin Canvas-tilassa heti sen katsomisen jälkeen tai myöhemmin. Kysely oli auki viisi päivää. Opiskelijoille annettiin 10 minuuttia aikaa vastata, ja sen jälkeen jatkettiin keskustelua. Keskustelun avulla pyrittiin saamaan avointa palautetta animaatiosta. Opiskelijoilta kysyttiin, mikä animaatiossa oli hyvää ja mikä oli parannettavaa.

Kansainvälisten opiskelijoiden mielipide animaatiosta jakautui. Tarina oli selkeä vain osalle opiskelijoita. Kehittämistyön persoonaksi on otettu kansainvälinen opiskelija, joka hallitsee suomen kielen perusteita ja aktiivisesti kehittää taitojansa. Tämän opiskelijan tarpeet otettiin huomioon animaation käsikirjoituksen kehittämisessä. Suomen kielen oppimisessa edistyneet opiskelijat sanoivat, että animaatio on yksinkertainen ja ymmärrettävä. He pitivät puhevuorojen nopeuden sopivana ja ehdivät lukea tekstitykset. He poimivat animaatiosta uusia sanoja ja arvioivat animaatiota juuri sopivaksi sellaisenaan, ymmärrettäväksi ja hyödylliseksi.

Opiskelijat, jotka eivät vielä puhu sujuvasti suomea, esittelivät mielipidettä englannin kielellä. Heidän mielestään animaation on vaikea ymmärtää. Hahmojen puhe on liian nopea. He eivät ymmärtäneet, mistä hahmot keskustelevat animaatiossa. Koska syksyllä kielipajaan osallistujat opiskelivat suomea kahdessa ryhmässä (basic ja advanced), ja tähän tapaamiseen osallistuivat ihmiset molemmista ryhmistä, on ymmärrettävää, että osalle juuri tämä animaatio ei tuo hyötyä tässä kielenoppimisen vaiheessa. Tämä animaatio voisi olla tukena teoriaopetukseen opiskelijoille, jotka jo hallitsevat suomen kielen perusteita.

Animaatiossa esitetty sanasto oli opiskelijoiden mielestä liian ”tavallinen”. He kertoivat, että todellisuudessa sekä lääkärit että hoitajat käyttävät paljon puhekieltä ja lyhenteitä, jota ei opeteta kielipajoissa tai suomen kielen kielitunneilla. Tämä animaatio on hyvä suomen kielen opetuksen kannalta, mutta opiskelijat toivoisivat enemmän arkikieltä hahmojen sanavuroihin.

Keskustelu herätti ajatuksen, että animaatiolla voidaan opettaa dialogista vuorovaikutusta vasta silloin, kun opiskelija ymmärtää suomea hyvin. Muuten opiskelija kiinnittää huomiota vain sanastoon, eikä mieli syvemmin asioita, esimerkiksi antaako hoitaja potilaalle tilaa, huomaako pelkoa tai ahdistusta, miksi toiselle sinutteleeko ja toiselle teettelee.

Opiskelijat eivät esitelleet yhtään animaation sisältöä koskevaa kysymystä sen katsomisen jälkeen. Heidän mielestään animaatio voisi kehittää lisäämällä lyhyen sanaston alkuun ja taukoja puhevuorojen väliin.

Monet osallistuivat keskusteluun puhelimitse, siksi eivät päässeet opetustilaan vastamaan kyselyyn heti. Vaikka kysely oli auki viisi päivää, muistutuksesta huolimatta saatiin yhteensä vain kolme vastausta. Kyselyn avulla saadut vastaukset pidetään tärkeänä tässä kehittämissuorituksen arvioinnissa, mutta niiden perusteella ei voida arvioida animaatiota luotettavasti.

Kahden opiskelijoiden kolmesta animaatiota oli mukava katsoa ja helppo ymmärtää. Kaikki olivat sitä mieltä, että tekstitykset olivat tarpeellisia ja auttoivat ymmärtämään hahmojen puhetta. Kaksi opiskelijaa piti sanaston hyödyllisenä ja oppivat uusia sanoja, yksi ei osannut vastata tähän kysymykseen. Kaikki olivat samaa mieltä siitä, että hoitaja kohteli potilaita kunnioittavasti ja huomioi heidän tarpeitaan. Animaation avulla opiskelijat tutustuivat suomalaisen potilaskohtauskulttuuriin. Kaksi kolmesta eivät ole varmoja, rohkaistuvatko he animaation katsomisen jälkeen lähestymään potilaita, mutta yksi ainakin yrittää löytää lähestymistapoja potilaille aktiivisemmin harjoittelussa. Kaksi opiskelijaa suosittelee kaverilleen tätä animaatiota.

Keskustelu kielipajassa animaatiosta oli hyvin avoin. Oli tärkeä kuulla myös opettajan mielipidettä siitä. Aikaisemmin tuota-vaiheessa opettaja tarkasti virheitä ja antoi palautetta valitusta sanastosta. Virheet korjattiin ennen animaation esittelyä opiskelijoille. Kieliopetuksen näkökulmasta sanasto sopii hyvin suomen kieltä opiskeleville. Animaatio tukee aidon kielen oppimista ja teorian opetusta. Sen avulla on mahdollista kehittää erilaisia tehtäviä ja vaihtamalla tekstitykset ja äänitteet siitä voisi tehdä selkokielinen. Kieliopettaja mielellään ottaa tämän animaation käyttöön. Kieliopettajan mielestä tämä animaatio on sopiva sellaisena opiskelijoille, jotka esimerkiksi opiskelivat suomen kieltä kielipajan ”advanced” ryhmässä syksyllä.

Keskustelun, kyselyvastauksien ja kielipajan opettajan palautteen perusteella voidaan päätellä, että animaatio voisi olla opettajalle hyvänä apuvälineenä kieliopetuksessa, mutta siitä ei ole hyötyä jokaiselle suomen kieltä opiskelevälle. Alkuperäinen idea näyttää dialoginen vuorovaikutus animaatioissa jäi osittain toteuttamatta. Opiskelijat kiinnittivät huomiota eniten sanojen tarkoitukseen. Osa opiskelijoista ei pystynyt arvioimaan vuorovaikutusta hoitajan ja potilaiden välillä animaatioissa heikon kielitaidon takia. Jos opiskelijat olisivat kehittäneet dialogeja hahmoille itse, he mahdollisesti olisivat pohtineet aihetta eri näkökulmista. Opettajalla on suuri rooli vuorovaikutustaitojen kehittämisessä opiskelijoilla. Animaatio voi olla apuvälineenä opettajalle, mutta vuorovaikutus aiheena vaatii syvempää pohdintaa ja monien muiden opetusmenetelmien hyödyntämistä opetusprosessissa (esim. draama, avoimet keskustelut).

Kerättyjen palautteiden perusteella animaatio muokattiin vielä kerran sen esittelyn jälkeen. Pidennettiin taukoja sanavuorojen välillä ja asennettiin animaatiolle Full HD 1080 resoluutio. Animaatiosta tuli noin 8 minuuttia pitkä. Oikeudet animaatiosta siirrettiin kielten opettajalle.

7 Eettiset lähtökohdat ja luotettavuus

7.1 Eettisyys

Tämä opinnäytetyö nojaa tutkimuseettisen neuvottelukunnan (jatkossa TENK) asettaman hyvän tieteellisen käytännön lähtökohtiin kuten rehellisyys, yleinen huolellisuus, muiden tutkijoiden kunnioittaminen ja heidän julkaisuiden käsitteleminen asianmukaisella tavalla (TENK 2012, 6). Työtä ohjaavat eettiset säännöt. Eettisyys tutkimustyössä tarkoittaa rehellistä ja tarkkaa työn tekoa, korkean moraaliin periaatteiden seuraamista, tulosten merkityksellisyyttä käytännössä (Ojasalo 2009, 48). Hyvä tieteellinen työ on suunniteltu perusteellisesti ja sen toteutusprosessi raportoitu (TENK 2012, 6).

Hyvään tieteellisen työn käytäntöön kuuluu osallistuvien tahojen informointi jo työn suunnitteluvaiheessa (TENK 2012,7). Niiden tulee olla tietoiset toisistaan. Ideasta luoda animaatiot vuorovaikutuksesta hoitotyössä kerrottiin Laurean vaihto-opiskelijaryhmässä yhdessä kielipajassa. Animaatioita kehitetään yhteistyössä vaihto-opiskelijaryhmän kieliopettajan kanssa. On tärkeä sopia aiheesta toimeksiantajan kanssa, mutta se saattaa täsmentyä tai muuttua työprosessin aikana. On myös varmistettava yhteisymmärrystä, koska ihmisillä on eri ennakkokäsityksiä ja he saattavat tulkita asioita eri tavalla. (Ojasalo 2009, 48-49). Animaatioiden näyttämiseen ryhmälle ja palautteiden keräämiseen anottiin lupaa Laurean ammattikorkeakoululta.

Plagiointi on vilppiä tieteellisessä toiminnassa. Se on jonkun toisen artikkelin tai muun tekstin luvaton lainamista. Plagiointi on myös toisten kuvallisen ilmaisun esittämistä omana. (TENK 2012, 8-9.) Opetusanimaatioita oli tehty paljon ennen tätä työtä, siksi oli tärkeä luoda omaa uutta materiaalia ja välttää kopiointia. Animaatioihin käytetty musiikki on animaatio-ohjelman tarjoamaa versiota, puheäänitteet ovat ohjelmaan syötetyt meidän omat tekstimme.

Opinnäytetyö vastaa TENK:n eettisiä periaatteita. Opinnäytetyö ei aiheuta merkittäviä riskejä, vahinkoja tai haittoja kenellekään tähän työhön osallistuneille. Animaatioissa kunnioitetaan ihmisarvoa ja kulttuuria. (TENK 2019, 7.) Kohtaamistilanteet kuvataan neutraalisesti. Animaatioissa käytetyt nimet, diagnoosit, tilanteiden kombinaatiot ja muut asiat ovat täysin tekijän mielikuvitusta, jota tukee työ- ja harjoittelukokemus hoitoalalla. Opinnäytetyö on ennakoinvasti arvioitu etiikan näkökulmasta.

7.2 Luotettavuus

Opinnäytetyön teoria perustuu luotettaviin lähteisiin. Monikulttuurisuus hoitotyössä ja jatkuva digitalisaatio eri alueilla ovat nykyaikaa. Monikulttuurisuus on tutkittu viime vuosina aktiivisesti. Digitalisaatio on megatrendi. Lähteiksi valittu materiaali on 2000-luvulta. Jokaisen aiheen käsittelemiseen on käytetty monta lähdetä, aiheet on kuvattu monesta näkökulmasta.

Palvelumuotoilun periaatteena on asiakaslähtöisyys. Animaatio on kehitetty yhdessä kansainvälisten opiskelijoiden ja kieliopettajan kanssa yhteistyössä. Työssä on huomioitu opiskelijoiden opetustarpeet ja mielipiteet. Animaation käsikirjoitus tarkastettiin ja muokattiin. Sen tulee olla virheetön, koska se on opetusanimaatio. Dialogien kirjoittamiseen on otettu todellisessa työelämässä tapahtuvat tilanteet, joihin kansainvälinen opiskelija varmasti pääsee osallistumaan. Animaatiossa hahmot puhuvat jokapäiväistä neutraalia kieltä. Vältettiin puhekieltä sekä vaikeata ammattikieltä. Animaatio on esitetty kielipajan opettajalle ennen sen esittämistä opiskelijoille. Kieliopettajan kommentit koskivat eniten kirjoitusvirheitä tekstityksissä, joita korjattiin välittömästi.

Animaatio tuottaa tietoa. Tämän tiedon omaksuminen riippuu opiskelijan opiskelustrategiasta, persoonallisuudesta, kokemuksesta yms. (Kolomainen 2021, 13.) Animaatiota katsoi liian pieni määrä kansainvälisiä opiskelijoita, yhä vähemmän vastasi palautekyselyyn. Ei ole mahdollista arvioida tämän animaation vaikutusta oppimiseen luotettavasti.

Lähteet

Painetut

Aalto A.-M., Elovainio, M., Heponiemi T., Hietapakka L., Kuusio H. & Lämsä R. 2013. Ulkomaalaistaustaiset lääkärit ja hoitajat suomalaisessa terveydenhuollossa. Haasteet ja mahdollisuudet. Raportti 7/2013. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Black B.P. 2011. Professional nursing. Concepts & challenges. 7 th ed. China.

Faulkner, A.& Maguire, P. 1999. Vuorovaikutustaidot potilastyössä. Syöpäpotilaan ja hänen omaistensa kohtaaminen. Hämeenlinna: Karisto.

Koski, J., Viiala, T., Putkonen, P. & Tanskanen, M. 2014. Pilottiprojekti. Kansainvälinen sairaanhoitajuus Suomessa. Laurea julkaisut 33. Laurea-ammattikorkeakoulu. Vantaa.

Mäkinen, T. 2021. Olenhan odotettu. Tehy 9/2021, 22-26.

Ojasalo, K., Moilanen, T., Ritalahti, J. 2009 Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: WSOYpro.

Riley, J. B. 2012. Communication in nursing. 7 th ed. USA.

Sähköiset

Autti, H. 2016. Animaatio tiedonlähteenä - Infografiikan kognitiivissemanttista tarkastelua. Pro gradu-tutkielma. Taiteiden tiedekunta. Lapin yliopisto. Viitattu 4.10.2021

https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/62324/AnimaatioTiedonl%C3%A4hteen%C3%A4_Autti_2016.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Brownie, K., Kuivala, B. & N` Dieka O. 2019. Mentoring international and exchange students during their clinical placements - a guide for nurses. Opinnäytetyö. Turku AMK. Turku. Viitattu

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/226831/Olamba_Olivia.pdf;sequence=2

Camilla Mickwitz. 2021. Lastenkirjainstituutti. Viitattu 8.11.2021. <https://lastenkirjainstituutti.fi/kuvituskokoelma/kuvitustaiteen-kokoelma/camilla-mickwitz>

Dialogisuus ammattilaisen ja perheen välillä. THL 2021. Viitattu 15.10.2021.

<https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/kehittyvat-kaytannot/dialogiset-toimintavat/dialogisuus-ammattilaisen-ja-perheen-valilla>

Heinikoski, N., Huttunen, S. 2020. Parempaa potilaan kohtaamista. Husari 2/2020. Viitattu 11.10.2021. http://niinidigi.kopioniini.fi/Husari_2_2020/page_34.html

<https://www.youtube.com/watch?v=NEMGMQNTxsk>

Hurme, T. 2013. Kansainvälinen sairaanhoitajakoulutus Suomessa. Kliininen harjoittelu ja ammatti-identiteetti opiskelijoiden kuvamana. Pro gradu-tutkielma. Itä-Suomen yliopisto. Hoitotieteen laitos. Viitattu 1.10.2021

<https://docplayer.fi/6887346-Kansainvalinen-sairanhoitajakoulutus-suomessa-kliininen-harjoittelu-ja-ammatti-identiteetti-opiskelijoiden-kuvaamana.html>

Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. 2012. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2012. Viitattu 14.11.2021.

https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Häkkinen, M. & Latva-Korpela, I. 2020. Vuorovaikutus sairaanhoitajan profession pysyvänä ydinosaamisena. Teoksessa Aholaakko, T-K & Mäkelä, T. (toim.) Oppimista, opettamista ja tutkivaa kehittämistä - sairaanhoitajan työ kaksi vuosisataa. Laurea julkaisut 153 s. Laurea-ammattikorkeakoulu. Vantaa 101-109. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-799-595-5>

Juusola, H., Nori H., Lyytinen, A., Kohtamäki, V. & Kivistö J. 2021. Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat suomalaisissa korkeakouluissa. Miksi Suomeen on päädytty ja kiinnostaako työskentely Suomessa opintojen jälkeen? Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021:14.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163013/OKM_2021_14.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kielilaki 6.6.2003/423. Viitattu 8.11.2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030423>

Koivisto, K. 2019. Ohjaus ja dialoginen vuorovaikutus hoitotyössä. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 65. Viitattu 20.9.2021.

<http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2019101132367>

Koivisto, M., Säynäjäkangas, J. & Forsberg, S. 2019. Palvelumuotoilun bisneskirja. Alma Talent 2019. [https://bisneskirjasto-almatalent-fi.nelli.laurea.fi/teos/JAH-BFXDTEB#/kohta:\(20\)Palvelumuotoilun\(\(20\)bisneskirja/piste:tnZ](https://bisneskirjasto-almatalent-fi.nelli.laurea.fi/teos/JAH-BFXDTEB#/kohta:(20)Palvelumuotoilun((20)bisneskirja/piste:tnZ)

Kokko, T. 2017. Mikä ihmeen palvelumuotoilu? Evento. 28.08.2022. <https://eventolehti.fi/artikkelit/mika-ihmeen-palvelumuotoilu/>

Kolomainen, M. 2021. Kielitaidon osa-alueiden kehitys ja opetusmenetelmien sopivuus suomenoppijan näkökulmasta. Pro gradu-tutkielma. Åbo akademi. Viitattu 12.10.2021.

https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/180939/kolomainen_marina.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Koramo, M., Brauer, S. & Jauhola, L. 2018. Digitalisaatio ammatillisessa koulutuksessa. Raportit ja selvitykset 2018:9. Viitattu 5.11.2021.

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/191033_digitalisaatio_ammattillisessa_koulutuksessa.pdf

Korhonen, H., Tuomikoski, A.-M., Oikarainen, A., Kääriäinen, M., Elo, S., Kyngäs, H., Liikanen, E. & Mikkonen, K. (2019) Culturally and linguistically diverse healthcare students' experiences of the clinical learning environment and mentoring: a qualitative study. *Nurse Education in Practice*, 2019:41, 102637.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/333694/Culturally_and_linguistically_diverse_healthcare_students.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Koulutuksen digitalisaatio. OJA Areena. 2021. Viitattu 2.11.2021. <https://www.oaj.fi/politiikassa/koulutuksen-digitalisaatio/#>

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992. Viitattu 7.9.2021. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920785>

Laurea 2021. Laurea kehittämässä vaihtoon tulevien hoitotyön opiskelijoiden harjoittelukokemusta eurooppalaisessa yhteistyöprojektissa. Viitattu 20.9.2021.

<https://www.laurea.fi/ajankohtaista/artikkelit/laurea-kehittamassa-vaihtoon-tulevien-hoitotyön-opiskelijoiden-harjoittelukokemusta-eurooppalaisessa-yhteistyöprojektissa/>

Lehtimaja, I. & Kurhila, S. (2018). Sairaanhoidajan ammatillisen kielitaidon kehittäminen työyhteisössä. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 9(5). Viitattu 19.9.2021.

<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-syyskuu-2018/sairaanhoidajan-ammattillisen-kielitaidon-kehittaminen-tyoyhteisossa>

Marstio, T. 2021. Pedagogista uudistumista oppimisen muotoilun avulla. *Laurea-julkaisut 173. Laurea-ammattikorkeakoulu 2021*. Viitattu 27.11.2021.

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/505722/Laurea%20Julkaisut%20173.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Mulder, T. 2013. Hoitotyöntekijöiden kulttuurinen kompetenssi. Pro gradu-tutkielma. Tampereen yliopisto. Viitattu 19.10.2021 <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/84885/gradu06955.pdf>

Mönkkönen, K. 2002. Dialogisuus kommunikaationa ja suhteena. Vastaamiseen, vallan ja vastuun merkitys sosiaalialan asiakastyön vuorovaikutuksessa. Väitöskirja. Sosiaalitieteiden laitos. Kuopion yliopisto. Viitattu 27.9.2021. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/9541/urn_isbn_951-781-933-1.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- Niskanen, E. 2018. Muumit japanilaisessa animaatiotuotannossa 1960-1990 luvulla. Lähikuva 4/2018. Viitattu 8.11.2021 <https://journal.fi/lahikuva/article/view/77935/38891>
- Nissinen, T. 2010. Asiakkaiden osallistumishalukkuus uusien hyvinvointimatka- ja palvelujen kehittämiseen Vuokatissa. Pro gradu-tutkielma. Itä-Suomen yliopisto. Kauppa- ja oikeustieteiden tiedekunta. Viitattu 12.10.2021. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/10174/urn_nbn_fi_uef-20110371.pdf
- Ojanen, S. 2003. Ohjauksesta oivallukseen - ohjausteorian kehittäminen. Suomen harjoittelukoulujen vuosikirja N:O 1. <http://sokl.uef.fi/verkojulkaisut/ohjaus/Ojanen.htm#Dialogi%20ohjauksen%20keskeisen%20kommunikaatiomenetelm%C3%A4n%20kehitt%C3%A4minen>
- Opetushallitus. 2020. Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat Suomen korkeakouluissa. Viitattu 25.9.2021. <https://www.oph.fi/fi/tilastot/ulkomaalaiset-tutkinto-opiskelijat-suomen-kekkouluissa>
- Opetushallitus. 2021. Viitattu 5.10.2021 <https://www.oph.fi/fi/kehittaminen-ja-kansainvalisyys/kansainvalinen-osaaminen-ja-tyoelama>
- Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja. 2017. Maahanmuuttajien koulutuspolut ja integrointi - kipupisteet ja toimenpide-esitykset II. 2017:5. Viitattu 5.1.2022. <https://okm.fi/documents/1410845/4240776/okm5.pdf/c8ba5aef-5038-4be0-80fd-80d75a00f8e7/okm5.pdf?t=1488536641000>
- Parasta osaamista. 2019. Kansainvälinen työelämässä oppiminen. Viitattu 6.10.2021. https://blogit.gradia.fi/parasta_osaamista/kansainvalinen-tyoelamassa-oppiminen/
- Pasanen, M. 2019. 2-D animaatioprosessi. Case: Epilepsialiitto. Opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakoulu. Lahti. Viitattu 11.11.2021. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/167637/Pasanen_Minna.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Paulinus, J. Etim, Atim Edet Itighise & Iniobong Bassey Ema. 2016. Use of Educational Animation and Academic Performance of Business Studies Students in Akwa Ibom State. International Journal of Education 4/2016. Viitattu 2.11.2021. https://www.researchgate.net/publication/311393974_Use_of_Educational_Animation_and_Academic_Performance_of_Business_Studies_Students_in_Akwa_Ibom_State/link/5dc69f934585151435f8027f/download

Rajala, S., Hakala, E. & Kuparinen, K. 2017. Taipumusta tarvitaan sairaanhoitajan urareitin jokaisessa vaiheessa. Suomen opettajat 2/2017. <https://www.hamk.fi/wp-content/uploads/2018/08/suomenopettajat2017210-16-1.pdf>

Rantala, M. 2011. Kompleksinen vuorovaikutus hoitotyön asiakassuhteessa. Pro gradu-tutkielma. Vaasan yliopisto. Filosofinen tiedekunta. Vaasa. https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/4604/osuva_4622.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Rias, R.M. & Zaman, H.B. 2011. Designing multimedia learning application with learning theories: A case study on a computer science subject with 2-D and 3-D animated versions. University Technology Mara, Shah Alam, Selangor and University Kebangsaan Malaysia, Bangi, Selangor Malaysia. Viitattu 2.11.2021.

https://www.eduhk.hk/apfslt/download/v12_issue2_files/rias.pdf

Savolainen, H. 2009. Sairaanhoitajien ja terveydenhoitajien kokemuksia kansainvälisestä vaihto-opiskelusta. Pro gradu-tutkielma. Tampereen yliopisto. Lääketieteellinen tiedekunta. Hoitotieteen laitos. Tampere.

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/81224/gradu04023.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Smolander, A. 2009. 2D-hahmoanimaation toteuttamistekniikat. Opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakoulu. Lahti. Viitattu 7.10.2021.

<https://docplayer.fi/68369393-2d-hahmoanimaation-toteuttamistekniikat.html>

Tikkanen, T. 2020. Kaikilla tuntiopettajilla ei ole välineitä etäopetukseen. 09.4.2020. Opettaja. OAJ-areena. Viitattu 12.11.2021. <https://www.opettaja.fi/tyossa/kaikilla-tuntiopettajilla-ei-ole-valineita-etaopetukseen/>

Urareitti 2017. Urareitti-hanke. <http://www.hamk.fi/tyoelamalle/hankkeet/urareitti/Sivut/default.aspx>

Verkko-oppimateriaalin laatukriteerit. Työryhmän raportti 16.12.2005. Opetushallitus ja työryhmä. Helsinki 2006. Viitattu 12.11.2021.

<http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/TIES462/Materiaalit/laatukriteerit.pdf>

Vidbäck, A. Animaation tekemisen työvaiheet. Pedanet. Viitattu 5.10.2021

<https://peda.net/p/AnniVidb%C3%A4ck/animaatiokoulu/animaatiokoulu/p4mta/mta>

Vilkman-Varanen, J. 2012. Vuorovaikutuksen estyminen potilaan ja hoitajan välisessä hoitosuhteessa. Opinnäytetyö. Laurea ammattikorkeakoulu. Hyvinkää. Viitattu 12.11.2021.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/58623/Vilkman_Jelena.pdf?sequence

Virtanen, A.2017. Toimijuutta toisella kielellä: kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden ammatillinen suomen kielen taito ja sen kehittyminen työharjoitteluissa. Jyväskylä. Jyväskylän yliopisto. https://www.researchgate.net/publication/316472648_Toimijuutta_toisella_kielella_kansainvalisten_sairaanhoitajaopiskelijoiden_ammattillinen_suomen_kielen_taito_ja_sen_kehittyminen_tyoharjoitteluissa

Vuorinen, S. 2021. Vieraskielisen opiskelijan harjoittelunohjaus opettajan näkökulmasta. Diak.fi Dialogi. Blogi. <https://dialogi.diak.fi/2021/05/27/vieraskielisen-opiskelijan-harjoittelunohjaus-opettajan-nakokulmasta/>

Kuviot

Kuvio 1: Visual Representation of the Cognitive Theory of Multimedia Learning (Mayer 2001).	14
Kuvio 2: Design Councilin Tuplatimanttiprosessimalli (Koivisto ym. 2019, 43).	15
Kuvio 3: Hahmot, tekstitykset, toimintojen ohjelmointi	23
Kuvio 4: Äänitteen leikkaaminen osiksi. Näkymät	23

Liitteet

Liite 1: Käsikirjoitus (versio 1)	40
Liite 2: Käsikirjoitus (versio 2)	46
Liite 3: Opetusanimaation laatukriteerit	48
Liite 4: Persoona	49
Liite 5: Kyselylomake kielipajan opiskelijoille ja kieliopettajalle	50
Liite 6: Kyselyn lomake	52

Liite 1: Käsikirjoitus (versio 1)

Hahmot

Maria: sairaanhoitaja, joka on töissä kuntoutusosastolla. Animaation alussa Maria on nuori opiskelija.

Esko: eläkeläinen, osastolla AVH-tapahtuman jälkeen kuntoutuksessa.

Anna: eläkeläinen, osastolla selkäkipujen ja masennuksen takia. Yksinäinen.

Marko: eläkeläinen, osastolla kuntoutuksessa lonkkaleikkauksen jälkeen. Leski.

Muissa rooleissa: osaston henkilökunta ja potilaat.

Ilta. Huoneessa on himmeä valoa. Nuori tyttö on tietokoneen ääressä. Väsyttää. Lamppu sammuu. Taustat vaihtuvat.

Opiskelijasta on tullut sairaanhoitaja. Maria on ollut jo työelämässä jonkin aikaa.

Nainen on kävelylenkillä koiran kanssa.

Marialla tänään on iltavuoro. Tuli kiire, kutsuu koiransa.

Hississä Maria tapaa kollegan ja he menevät yhdessä osastolle.

Dialogi hississä.

Maria: Hei! Oletko illassa?!

Kollega: Joo, tänään jo kolmas ilta. Huh huh

M: Meille piti tulla uusi potilas.

Kollega: Niin, piti....

Naiset tulevat pois hissistä ja lähtevät yhdessä osastoa kohti.

Osastolla on lounasaika. Jotkut potilaat ovat syömässä tai jo poistumassa paikoiltaan. Käytävällä rollaattoreita, pyörätuoleja, ruokakärryjä.

Esko lukee lehtiä.

M: Esko! Mitä uutta maailmassa?

E: Ei mitään! Samaa joka päivää! Mikä sää siellä ulkona?

Maria auttaa Eskon vieressä olevaa naista nousemaan tuolista. Laittaa rollaattorin hänen lähelleen ja jatkaa keskustelua Eskon kanssa.

M: Tänään on aurinkoista.

Keskustelussa huomaa, että rouva ei syönyt kaikkea. Lautasella on ruokaa ja rouva haluaa jo pois pöydän äärestä.

M: Oletteko te jo syöneet? (Osoittaa lautaseen.)

Rouva: En pysty. Selkään sattuu. Haluan sänkyyn. Voisitko saattaa minut huoneeseen.

M: Mistä huoneesta olette? Mikä on teidän nimenne?

Rouva ei kuule, ei vasta. Nousee vain ylös. Maria kävelee hitaasti pitäen rouvan kyynärpästä.

Maria tulee kansliaan ja tarkistaa, mitä huonetta hän hoitaa tänään.

M: Terve! Mitä tänne kuuluu?

Toimistossa on hoitajia, jotka ovat kirjoittamassa päiväntapahtumista koneille.

Joku vastaa: No mitä tänne?! Töitä vaan töitä.

Meille tulee kolmen jälkeen uusi potilas, otatko Maria hänet vastaan?

M: Ai, luulin, että hän oli jo tullut.

Joku: Ei, soittivat osastolta, että oli kivulias yöllä, tänään aamupäivän seurattiin. Nyt on paremmassa kunnossa. Raporttia soittivat jo. Leena kertoo sinulle.

M: Okei. Kenellä oli huone 3? Mitä siellä?

Joku: En tiedä.

Kaikki jatkavat kirjoittamista. Maria menee käyttävää pitkin huonetta 3 kohti. Maria näkee potilaan, joka harjoittelee kävelemistä fysioterapeutin kanssa.

M: Hienosti menee! Olet kyllä kuntoutunut tosi hyvin!

Potilas: Nii (hymyilee). Nyt menen päiväsaliiin katsomaan vanhaa suomalaista elokuvaa.

M: Ai niin, niitähän aina näkyy iltapäivällä. Menee vaan! siellä pitää olla muitakin. Saat seurata!

Maria tulee huoneeseen.

M: Päivää rouvat!

R 1. Päivää!

Huoneessa on vain yksi rouva täällä hetkellä. Toinen on jäänyt ilmeisesti päiväsalin lounaan jälkeen. Huoneessa on se rouva, jolla on masennus. Anna makaa vuoteessa ja tuijottaa kattoon.

M: Anna, mitä sinulle kuuluu?

A: Kaikki hyvin.

M: Oletko Anna käynyt jo tänään kävelyllä?

A: En. En jaksa. En halua mennä.

M: Anna oletko nähnyt tänään lääkäriä? Kerkesikö hän aamulla kiertää tätä huonetta?

A: Eilen kävi, eilen näin.

M: Puhuitteko te kuntoutustavoitteista?

A: Antakaa minun olla rauhassa.

M: Anna, sopiiko jos tuon nyt sinulle iltapäiväkahvia ja tulen käymään myöhemmin?

Anna ei vastaa.

Maria lähtee huoneesta. Maria ei ole kerennyt vielä lukea Annan suunnitelmaa, siksi ei tiennyt mitään hoito- ja kuntoutustavoitteista. Maria tapaa käytävällä fysioterapeuttia ja pyytää lyhyesti kertoa Annan tilanteesta. Annalla on selkäkipuja, mutta vuoteessa makaaminen vain pahentaa tilannetta. Lääkäri määräsi kipulääkkeitä ennen kävelyharjoittelua. Tänään Anna ei suostunut kävelemään fysioterapeutin kanssa. Fysioterapeutilla on ollut muita halukkaita kuntoutumaan potilaita.

Maria suunnittelee työvuoroa niin, että hän hoitaa Annan kävelyharjoitusta. Uusi potilas on tänään vuodelevossa, koska yö oli väsyttävää. Annan naapuri rouva on suhteellisesti omatoiminen, tarvitsee vähän ohjausta ja muistutusta. Toimiston asiat Maria hoitaa päivällisen jälkeen. Pitää jakaa uudelle potilaalle lääkkeet yöksi ja huomisen aamulle ja täyttää paperit.

Maria palaa huoneeseen 3. Annan kahvi on jäänyt koskematta ja on jo kylmä. Anna on edelleen vuoteessa.

M: Anna, tässä sinun kipulääkkeesi. Saanko viedä astiat jo pois?

A: saat...

M: Anna, mikä sinun ammattisi on? (yrittää saada Annan keskustelemaan)

A: Olin ompelija.

M: Oi! Ompelletko kotona?

A: En. Selkä kipeä, kun istun pitkään.

M: Harmi.

Keskustelu jatkuu. Anna on virkistynyt. Hän on noussut istumaan. Maria antaa lääkekipon ja vettä Annalle.

M: Anna, jos jaksat, voidaan käydä päiväsalissa. Voit juoda siellä kahvit ja istua rauhassa. Minä vien astiat ja palaan pian.

Maria ei pakota kävelyllä vaan yrittää virkistää potilaan mielialaa.

Maria siirtää apuvälineen Annan sängyn viereen. Auttaa Annaa nousemaan

M: Pidä tästä, just noin.

Uusi potilas Marko

Osastolle tuli uusi potilas toisesta sairaalasta. Hän on tämän illan Marian potilas. Maria menee tutustumaan uuteen potilaaseen.

Maria: Terve! Minä olen Maria ja olen tänään teidän hoitajanne. Tässä on kutsukello, soitatte, kun tarvitsette apua.

Marko: Terve! Markko!

Maria: Marko, minä tarvitsen tietoja teistä. (Ottaa esille paperia ja kynää). Ensin kysyn siitä, mitä syötte, mitä me tarjoamme teille. Onko teillä allergioita?

Marko: Ei, mitään allergioita, mutta vihaan maitoa! Haluan kahvia mustana ja kaksi palaa so-keria lautaselle.

Käykö aamupalalle puuro ja leipä?

Marko: Joo, puuroa, leipää ja mustaa kahvia. Juon vain kahvia ja vettä.

M: Selvä. Kiitos! Markko, tietääkö teidän omaisenne, että olette täällä? Vai pitääkö minun ilmoittaa heille?

Marko: Joo, minä soitin jo pojalleni. Hän asuu Tampereella.

Maria: Kenen kanssa asutte?

Marko: Yksin. Vaimo kuoli muutama vuosi sitten.

Maria: hetken hiljaa... Marko, olette kuntoutusjaksolla meillä, ja meidän täytyy laatia teille suunnitelma. Huomenna pidetään palaveria, johon osallistuu lääkäri, fysioterapeutti, hoitaja ja tietysti te! Onko teillä ajatuksia jo nyt, mistä me voimme keskustella?

Marko: Olin tosi kipeää ollut koko yön ja nyt olen hyvin väsynyt, en ehkä vielä pysty ajattelemaan mistään suunnitelmista.

Maria: Ymmärrän. Mihin aikaan te saitte viimeksi kipulääkettä?

Marko: Juuri ennen siirtoa sairaalasta toiseen.

Maria: Ok. Noin tunti sitten... Minun täytyy tarkistaa teidän lääkemääräyksenne. Nyt minä tuon teille vettä, olisitteko te halunneet mitään pientä syötävää?

Marko: Ei kiitos. Haluan levätä.

Maria poistuu huoneesta.

Maria tulee potilashuoneeseen, tuo iltalääkkeet.

Maria: Marko, tässä on teidän kipulääkkeenne. Mikä on teidän vointinne?

Marko: Lonkka on hyvin arka.

Maria: Ottakaa nyt kipulääkettä ja minä tuon teille sen lisäksi kylmägeelinpussin.

Marko: Pääsenkö minä taas jaloille?

Maria: Tottakai pääsette! Leikkauksesta on vasta toinen päivää. Huomenna aloitetaan kuntoutus aktiivisesti. Meillä on tarjolla apuvälineitä ja fysioterapiaa.

Marko: Huomenna?! En usko! Sattuu vielä niin paljon!

Maria: On tärkeä aloittaa kävelyharjoituksia mahdollisimman pian. Lihakset surkastuvat, jos maata vuoteessa. Lääkäri määrää teille lisää kipulääkettä tarvittaessa. Ja teidän tehtävänne on harjoitella.

Maria antaa potilaalle tietoa, jotta potilas ymmärtää, missä tilanteessa hän on. Potilas rauhoittui, kun hänelle selitettiin asioita.

Liite 2: Käsikirjoitus (versio 2)

Animaatioon kuuluu pelkkä hahmojen sanavuoroja. Kuvaus tapahtumasta on käsikirjoituksen lukijaa varten.

Näkymä 1. Alku, hahmojen esittely.

Näkymä 2. Maria ja Anna

M: Päivää rouvat!

R 1. Päivää!

Huoneessa on vain yksi rouva täällä hetkellä. Anna makaa vuoteessa ja tuijottaa kattoon.

M: Anna, mitä sinulle kuuluu?

A: Kaikki hyvin.

M: Oletko Anna käynyt jo tänään kävelyllä?

A: En. En jaksa. En halua mennä.

Näkymä 3. Maria ja Anna jatkavat keskustelua.

M: Anna oletko nähnyt tänään lääkäriä? Kerkesikö hän aamulla kiertää tätä huonetta?

A: Antakaa minun olla rauhassa.

M: Anna, sopiiko jos tuon nyt sinulle iltapäiväkahvia ja tulen käymään myöhemmin?

Maria lähtee huoneesta. Maria ei ole kerennyt vielä lukea Annan suunnitelmaa, siksi ei tiennyt, oliko lääkäri muokannut kuntoutussuunnitelman tai asettanut uusia hoito- ja kuntoutustavoitteita.

Näkymä 4. Uusi potilas Marko

Maria: Terve! Minä olen Maria ja olen tänään teidän hoitajanne. Tässä on kutsukello, soitatte, kun tarvitsette apua.

Marko: Terve! Marko!

Maria: Marko, minä tarvitsen tietoja teistä. (Ottaa esille paperia ja kynää). Ensin kysyn siitä, mitä syötte, mitä me tarjoamme teille. Onko teillä allergioita?

Marko: Ei, mitään allergioita, mutta vihaan maitoa! Haluan kahvia mustana ja kaksi palaa sokeria lautaselle.

Käykö aamupalalle puuro ja leipä?

Marko: Joo, puuroa, leipää ja mustaa kahvia. Juon vain kahvia ja vettä.

Maria: Selvä. Kiitos! Markko, tietääkö teidän omaisenne, että olette täällä? Vai pitääkö minun ilmoittaa heille?

Marko: Joo, minä soitin jo pojalleni. Hän asuu Tampereella.

Maria: Kenen kanssa asutte?

Marko: Yksin. Vaimo kuoli muutama vuosi sitten.

Maria: hetken hiljaa...

Näkymä 5

Maria: Marko, olette kuntoutusjaksolla meillä, ja meidän täytyy laatia teille suunnitelma. Huomenna pidetään palaveria, johon osallistuu lääkäri, fysioterapeutti, hoitaja ja tietysti te! Onko teillä ajatuksia jo nyt, mistä me voimme keskustella?

Marko: Olin tosi kipeää ollut koko yön ja nyt olen hyvin väsynyt, en ehkä vielä pysty ajattelemaan mistään suunnitelmista.

Maria: Ymmärrän. Mihin aikaan te saitte viimeksi kipulääkettä?

Marko: Juuri ennen siirtoa sairaalasta toiseen.

Maria: Ok. Noin tunti sitten... Minun täytyy tarkistaa teidän lääkemääräyksenne. Nyt minä tuon teille vettä, olisitteko te halunneet mitään pientä syötävää?

Marko: Ei kiitos. Haluan vain levätä.

Näkymä 6

Maria palaa toiseen huoneeseen. Anna on edelleen vuoteessa.

M: Anna, tässä sinun kipulääkkeesi. Saanko viedä astiat jo pois?

A: Saat...

M: Anna, mikä sinun ammattisi on? (yrittää saada Annan keskustelemaan)

A: Olin ompelija.

M: Oi! Ompelotko kotona?

A: En. Selkä kipeä, kun istun pitkään.

M: Harmi.

Keskustelu jatkuu. Anna on virkistynyt. Hän on noussut istumaan.

M: Anna, jos jaksat, voidaan käydä päiväsalissa. Voit juoda siellä kahvit ja istua rauhassa. Minä vien astiat ja palaan pian.

Näkymä 7. Maria auttaa Annaa

M: Pidän tästä. Just noin...

Näkymä 8. Maria-hoitaja ja Marko-potilas

Maria: Marko, mikä on teidän vointinne?

Marko: Lonkka on hyvin arka.

Maria: Ottakaa nyt kipulääkettä ja minä tuon teille sen lisäksi kylmägeelinpussin.

Marko: Pääsenkö minä taas jaloille?

Maria: Tottakai pääsette! Leikkauksesta on vasta toinen päivää. Huomenna aloitetaan kuntoutus aktiivisesti. Meillä on tarjolla apuvälineitä ja fysioterapiaa.

Marko: Huomenna?!?! En usko! Sattuu vielä niin paljon!

Maria: On tärkeä aloittaa kävelyharjoituksia mahdollisimman pian. Lihakset surkastuvat, jos maata vuoteessa...

Keskustelu jatkuu.

Maria antaa potilaalle tietoa, jotta potilas ymmärtää, missä tilanteessa hän on. Potilas rauhoittui, kun hänelle selitettiin asioita.

Näkymä 9. Loppu. Tekijä.

Liite 3: Opetusanimaation laatukriteerit

- Ajankohtainen ja merkityksellinen aihe
- Savutettava: yleinen formaatti, mahdollisuus katsoa eri laitteilla
- Kieliopillisesti virheetön
- Syrjimättömyys: huomioitu hahmojen sukupuoli, ikä, tausta, kulttuuri jne.
- Tukee teorian opetusta
- Vastaa opiskelijan tarvetta: uusi hyödyllinen sanasto, tarpeellinen harjoitteluissa
- Tuo uutta tietoa kulttuurista ja kielestä
- Kannustava ja rohkaiseva
- Teknisesti laadukas: mukava katsoa ja kuunnella

Liite 4: Persoona

Huan

Li

Sairaanhoitaja
Degree program
Laurea AMK
2020 - 2023

SKILLS

Kieli:
 kiina - äidinkieli
 englanti - advanced
 suomi - begginer
 ATK -taidot
 Social media

ABOUT

Olen Huan Li. Olen sairaanhoitaja Kiinasta. Olen muuttanut Suomeen opiskelun vuoksi. Olen kiinnostunut Suomen kulttuurista ja kielestä. Tykkään länsimaiden perinteistä, arkkitehtuurista. Rakastan myös pohjoismaiden lasten kirjallisuutta (Tove Jansson, Astrid Lindgren). Olen aktiivinen ja innostunut oppimaan uutta. Minulla on harjoittelu sairaalassa keväällä. Olen etsimässä kesätyötä jo nyt.

EDUCATION

School of Nursing, Xi'an Jiaotong University
 2013 - 2017

EXPERIENCE

Sairaanhoitaja 2017 - 2019
 Shaanxi Maternity and Child Health

Liite 5: Palaute. Kyselylomake kielipajan opiskelijoille ja kieliopettajalle

Ole hyvä ja vastaa kysymyksiin. Valitse numeroista 1-5 jossa 1 - olen täysin eri mieltä ja 5 on täysin samaa mieltä.

Please answer the questions. Choose from 1 to 5, where 1 is I totally disagree and 5 is I totally agree.

1. Animaatiota oli mukava katsoa, kieltä oli helppo ymmärtää.

The animation was pleasant to watch. It was easy to understand.

1 2 3 4 5

2. Tekstitykset olivat tarpeellisia ja auttoivat ymmärtämään hahmojen puhetta.

The subtitles were useful and helped to understand the speech.

1 2 3 4 5

3. Animaatiossa käytetty sanasto oli hyödyllinen, opin uusia sanoja.

The vocabulary of the animation was useful. I learned some new words.

1 2 3 4 5

4. Dialogissa potilaan kanssa sairaanhoitaja kunnioitti potilasta ja huomioi hänen tarpeensa.

In the dialogue with patients, nurse was respectful toward their and paid attention to their needs.

1 2 3 4 5

5. Animaation avulla tutustuin potilaskohtaamiskulttuuriin Suomessa.

The animation taught me about the patient interaction culture in Finland

1 2 3 4 5

6. Animaatio näyttää, että lähestyminen potilaisiin saattaa olla hyvinkin erilaista. Rohkaistuini kokeilemaan ensi harjoittelussa löytämään aiheita ja keskustelemaan eri potilaiden kanssa.

The animation shows that interaction with the patients can be different. I am more confident to try to find a theme and talk with different patients in next practice places.

1 2 3 4 5

7. Suosittelen kaverilleni tätä animaatiota.

I would suggest this animation to my friends.

1 2 3 4 5

Lisää kysymyksiä kielipajan opettajalle

- Oliko animaatio kielipillisesti virheetön?
- Oliko animaatioon valittu sanasto hyödyllinen suomen kielen opetuksen näkökulmasta?
- Miten animaatio tukee teoriaopetusta?

Liite 6: Kyselyn tulokset

1 - täysin eri mieltä, 5 - täysin samaa mieltä. 3 vastaajaa.

Kysymykset / Vastaukset	1	2	3	4	5
Animaatiota oli mukava katsoa, kieltä oli helppo ymmärtää.		1			2
Tekstitykset olivat tarpeellisia ja auttoivat ymmärtämään hahmojen puhetta.					3
Animaatiossa käytetty sanasto oli hyödyllinen, opin uusia sanoja.			1		2
Dialogissa potilaan kanssa sairaanhoitaja kunnioitti potilasta ja huomioi hänen tarpeensa.				2	1
Animaation avulla tutustuin potilaskohtaamiskulttuuriin Suomessa.				2	1
Animaatio näyttää, että lähestyminen potilaisiin saattaa olla hyvinkin erilaista. Rohkaistuin kokeilemaan ensi harjoittelussa löytämään aiheita ja keskustelemaan eri potilaiden kanssa			2		1
Suosittelena kaverilleni tätä animaatiota			1		2